

CROATIAN FRANCISCAN
HERALD

Vol 37 / Issue 2 / June 2022



HRVATSKI FRANJEVAČKI
VJESNIK



TEMA BROJA
Obitelj - Crkva u malom

THIS ISSUE THEME
The Church and the family

3. Str.
UVODNIK

4. - 7. str
FRANJEVAČKA ZAJEDNICA VIJESTI



8. - 19. Str.
TEMA BROJA / **THEME OF THIS ISSUE**
fra Marko Puljić: Obitelj u Crkvi
fra Dragan Bolčić: Obiteljske borbe i traženja

20. - 23. Str.
DUHOVI/**PENTECOST**
fra Robert Kavelj: Duh Sveti u životu Crkve

24. Str.
HRVATSKI SVECI / CROATIAN SAINTS
fra Lovro Šimić: Bl. Jakov Zadranić



26. - 30. Str.
RAZGOVOR/**INTERVIEW**
Fra Jozo Grbeš, novoizabrani provincijal Hercegovačke
franjevačke provincije



32. Str.
IN MEMORIAM

NAŠE ŽUPE / **OUR PARISHES**

34. str. - Sv. Jeronim/St. Jerome **Chicago**
36. str. - Sv. Ćiril i Metod/**New York City**
38. str. - Bl. Stepinac **Chicago**
39. str. - Sv. Nikola Tavelić/St. Nicholas **Montreal**
40. str. - Sv. Franjo Asiški/St. Francis **Windsor**
42. str. - Kraljica Mira/Queen of Peace **Norval**
44. str. - Sv. Leopold B. Mandić/St. Leopold **London**

44. Str.
JEZIK NAŠ SVAGDAŠNJI
fra Slavko Anđelić

46. Str.
IZ POVIJESTI NAŠE SLAVNE/**HISTORY**
fra Antonio Petric: Posljednji hrvatski vladar - blaženik

Posjetite nas na:
www.crofranciscans.com
www.dijaspora.hr



Mi, franjevci kustodije sv. Obitelji,
pozvani smo od Gospodina
na življenje svoga kršćanskog poziva
u franjevačkom bratstvu,
jednostavnosti i duhu molitve.
Svoju franjevačku karizmu
živimo s hrvatskim iseljenicima,
njihovim potomcima i svima drugima,
s kojima smo povezani po velikodušnosti Božjoj.

To činimo, na poseban način,
župnim pastoralom, tiskanom riječi,
odgojnim programima, evangelizacijom
i drugim oblicima služenja
koji su u skladu s našim pozivom.
Hodočastimo s drugima
prema vječnoj domovini,
u kojoj će u potpunosti biti
uspostavljeno Božje kraljevstvo.

Zahvalni za nove početke

Piše: fra Antonio Musa, urednik

Mjesec lipanj uvijek nam donese spoznaju kako nam vrijeme brzo prolazi. Dok na našim župama o slavlju svetoga Ante zaključujemo još jednu redovitu školsku i pastoralnu godinu, sjećamo se onoga dobrog čime nas je Bog obdario i planiramo što nam je moguće promijeniti nabolje u vremenu koje je pred nama.

Ovih dana mnogo je toga novoga. Nakon duge stanke uzrokovane svim onim što se u svijetu događalo od proljeća 2020. godine, naš se župni pastoral u manjoj ili većoj mjeri vratio na ono redovito stanje. Ove godine ponovno smo slavili blagdane, sjećali se obljetnica i molili za budućnost. Ponovno su dječje molitve i zvuk tamburica odjekivale našim župnim dvoranama. Puno smo toga propustili, ali nadamo se da ćemo imati ljubavi i spremnosti da makar jedan dio nadoknadimo.

Prošli mjesec mi smo fratri dobili i novoga poglavara u Domovini, nama dobro poznatoga fra Jozu Grbeša. Boga molimo da ga vodi i upravlja svojim Duhom. Pred nama je i kapitul u našoj Kustodiji u Americi i Kanadi te moguće promjene pastoralnog osoblja na našim župama. Ljeto nam pak donosi svoje novosti. Mnogi će i ove godine poći na odmor u domovinu, neki nakon nekoliko godina. U svemu ovome postaje nam jasno da – koliko god teško bilo i koliko se god ponekad život činio tmurnim – pred nama su uvijek iznova novi početci. U njima kao da nam Bog daruje i novu priliku.

Prije nekoliko tjedana, o slavlju Maloga Uskrsa, čitali smo u crkvama evanđelje o svetome Tomi, evanđelje o njegovoj vjeri i nevjeri. Toga dana jedan mi čovjek ovako reče: „Danas je, Father, ovo evanđelje bilo tako važno. Ove nam riječi govore koliko je bitno u srcu sačuvati vjeru i mir duše pa što god bilo oko nas. Orilo! – Gorilo! – biti ćemo dobro dok imamo mir u srcu.“ Uistinu, vjernačka mudrost to je bolje izrekla nego li mnoštvo teologa.

Kamo god krenuli, dragi čitatelji našeg lista, ponesite sa sobom ovu spoznaju: Bog nam uvijek daje priliku za novi početak. U sebi sačuvajmo vjeru i mir duše. To je ono najvrijednije i najvažnije. Sve drugo će proći. Odmorite se ovoga ljeta i nastavimo ujesen ondje gdje smo stali. Neka naše župne zajednice diljem Amerike i Kanade budu mjesta duhovne obnove našeg iseljenog naroda, mjesta gdje se vjera živi, raste i prenosi generacijama koje dolaze.

Franjevački Vjesnik / Franciscan Herald

Službeni list Hrvatskih franjevaca u Americi i Kanadi / Official newsletter of Croatian Franciscans in North America

Uredničko vijeće / Editorial board:

fra Jozo Grbeš (kustos) fra Marko Puljic (Norval), fra Lawrence Frankovich (West Allis), fra Stipe Renić (Montreal), fra Antonio Musa (Chicago)

Redaktura: fra Slavko Anđelić

Prijevod na engleski: Duško Čondić

Uređuje i odgovara: fra Antonio Musa

Adresa uredništva / Address

4848 S Ellis Ave

Chicago, IL, 60615

United States of America

Godina 37 / Broj 2 / Lipanj 2022

Grateful for new beginnings

By: fra Antonio Musa, editor

The month of June always reminds us that time passes quickly. As we conclude another school and pastoral year in our parishes, we remember the blessings that God has endowed us this past year.

There is a lot of new things among us. After a long pause caused by everything that has been happening in the world since the spring of 2020, our parish life has more or less returned to its regular rhythm. We missed a lot, but we hope to have the love and willingness to make up for at least one part.

Last month, we friars got a new provincial minister, Fr. Jozo Grbeš, who is well known to us. We ask God to guide and direct him. In our Custody here in United States and Canada there are possible changes as we prepare to elect the new board and new custos. In all this it becomes clear to us that - no matter how difficult it may be and no matter how gloomy life may sometimes seem, new beginnings are always before us. In them we recognize God who is giving us a new opportunity again and again.

Wherever you go, dear readers, take this thought with you: God always gives us the opportunity for a new beginning. Let us preserve in ourselves the faith and peace of the soul. That is the most valuable and most important thing. Everything else will pass. Take a break this summer and we will continue in the fall where we left off. May our parish communities across States and Canada be places of spiritual renewal for our people, places where faith is lived, multiplied, and passed on to generations to come.

IZABRANA NOVA UPRAVA HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE U MOSTARU

New Provincial minister and community board in Mostar



U samostanu svetih Petra i Pavla u Mostaru održan je redoviti kapitul Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM u periodu od 25. do 29. travnja, 2022. Kapitul je najviše tijelo u upravnoj strukturi Franjevačkoga reda. Ovaj kapitul bio je izborni i na njemu je izabran novi Provincijal, njegov vikar i uprava Provincije.

fra Jozo Grbeš, provincijalni ministar
fra Miro Šego, vikar Provincije
fra Mladen Vukšić, definitor
fra Danko Perutina, definitor
fra Ante Bekavac, definitor
fra Josip Vlašić, definitor
fra Slaven Brekalo, definitor

Kapitul je usto donio i određene zaključke o smjeru u kojemu će Provincija hercegovačkih franjevaca ići kroz sljedeće trogodište. Bogu smo zahvalni za naše novo vodstvo i molimo ga da po zagovoru Kraljice Mira i našeg sv. Oca Franje blagoslovi našu Provinciju.

Preporučamo našu novoizabranu braću kao i misiju nas hercegovačkih franjevaca u vaše molitve kako bismo mogli vjerno služiti Crkvi i našem narodu u domovini i u iseljeništvu.

Franciscan province of the Assumption of the Blessed Virgin Mary has elected its new Provincial minister and the community board as follows:

Fr. Jozo Grbeš, provincial minister
Fr. Miro Šego, provincial vicar
Fr. Mladen Vukšić, consuelor
Fr. Danko Perutina, consuelor
Fr. Ante Bekavac, consuelor
Fr. Josip Vlašić, consuelor
Fr. Slaven Brekalo, consuelor

Please pray for our brothers and our mission in the Church!

Od 23. do 26. svibnja, 2022. godine održava se kapitul u Hrvatskoj franjevačkoj kustodiji Svete Obitelji u Chicagu. Na kapitolu se bira novi starješina - kustos te nova uprava Kustodije. Za ovu prigodu okupiti će se svi fratri iz Amerike i Kanade, a s nama će biti i naš novoizabrani o. Provincijal. U svojim molitvama sjetite se nas fratara i rada našeg redovitog kapitula.

Croatian Franciscans will held their chapter in Chicago in the week of May 23. The purpose of Chapter is election of our new superior-custos and the new community board. For this occasion all friars from North America (Unites States & Canada) will come to Chicago, as well as our newly elected Provincial Minister from Mostar. Please pray for the success of our Chapter!

Fra Pavo Maslač: 60 godina Kristov svećenik

U subotu 19. ožujka, na blagdan sv. Josipa, zaštitnika Opće Crkve i našeg hrvatskog naroda, fra Pavo Maslač, najstariji živući hrvatski franjevac u Sjevernoj Americi proslavio je 60. godišnjicu svećeničkog ređenja.

Za ovu prigodu okupila su se sva braća iz Chicaga, a stigli su i gosti: fra Lovro Šimić i časne sestre iz New Yorka, fra Metod Ogorevc, slovenski franjevac iz Chicaga i Školske sestre franjevske iz Lemonta. Kao i uvijek i na ovoj proslavi bila je i generalna konzulica RH gospođa Sanja Laković. Ipak, najljepše je bilo vidjeti do zadnjeg mjesta ispunjenu veliku hrvatsku crkvu na sjeveru Chicaga za ovu svetu misu koju je predslavio fra Pavo. Stotine hrvatskih katolika iz svih generacija došli su zajedno Bogu dati hvalu za fra Pavu i za njegovo vjerno služenje Bogu, Crkvi i našem iseljenom narodu.

Pod svetom misom pjevao je zbor pod ravnanjem naših bogoslova fra Slavena Tomića i fra Slavka Anđelića, a liturgijom je ravnao fra Vinko Baćak. Propovijedao je kustos fra Jozo, a misna čitanja su čitali čikaški župnici: fra Stjepan Bedeniković, fra Ivica Majstorović i fra Dražan Boras. Molitvu vjernika pak predmolio je gvardijan fra Nenad Galić. Na koncu svete mise zbor nas je predvodio u pjesmi *Te Deum - Tebe Boga hvalimo* za sve ove godine.

Poslije svete mise uslijedio je svečani ručak za 500 gostiju u Hrvatskom kulturnom centru u Chicagu gdje su čestitari imali priliku obratiti se fra Pavi. U ime župe Srca Isusova to je učinila Susaan Lončar, u ime župe sv. Jeronima Nevenka Jurković, a u ime misije bl. Stepinca Kata Puljić. Svojom pjesmom su nas počastili mladi iz KUD-a Hrvatska loza te Ivan Heller i Mario Romanović.



Za vrijeme ručka svečanom skupu su se obratili i konzulica gospođa Laković, kustos fra Jozo i fra Dražan, a pročitana su i pisma čestitki od provincijala fra Miljenka Šteke, povjerenika za inozemnu pastvu vlč. Tomislava Markića i fra Veselka Kvesića, župnika u hrvatskoj župi Gospe od Puta u kanadskom Sault Ste Marie. U slavlju i zajedništvu oko stola se ostalo dugo u noć. Prepričavale su se priče iz fra Pavinih 60 godina svećeništva od kojih je 30 proveo u Chicagu. Tu je služio kao mladi kapelan

kao i župnik svih 3 hrvatskih župa, zatim kao gvardijan i ravnatelj franjevačke tiskare i 12 godina kao kustos hrvatskih franjevacu u Chicagu.

Ljubav i poštovanje koje ova hrvatska zajednica osjeća za svoje fratre su neizmjerni. To su pak zaslužili fratri poput fra Pave. Od njihove ljubavi i spremnosti na služenje i mi mladi danas živimo i učimo. Hvala našem fra Pavi što nam je pokazao kako se biva manjim bratom svima i Kristovim svećenikom među onima kojima ga Crkva šalje.





Slavljenička torta...

Fra Pavo Maslač (krsnim imenom Nikola) je rođen 25. kolovoza 1937. u mjestu Ljubljena u Hercegovini. Kao dijete od pet godina morao je napustiti rodno ognjište. Živio je od 1942. do 1945. godine po raznim mjestima u Hrvatskoj koju je napustio u svibnju 1945. Tada je došao u Austriju u kojoj je živio dvije godine po raznim logorima, dok nije godine 1947. došao u Italiju gdje je proveo četiri godine u franjevačkom sjemeništu u Grottomare kojeg su vodili hercegovački franjevci za hrvatsku ratnu siročad i djecu hrvatskih izbjeglica nakon Drugog svjetskog rata. Za vrijeme školovanja maleni je Nikola odlučio postati fratar. Ta ga odluka vodi na novi kontinent.

U Ameriku je došao godine 1951. i nastavio školovanje kod američkih fratara kao kandidat hrvatskih franjevaca iz Kustodije Svete Obitelji. Studij teologije završio je u Washington DC gdje je i zaređen za svećenika godine 1962. Nakon ređenja fra Pavina prva služba bila je na Hrvatskoj župi Srca Isusova u južnome Chicagu od 1962.-1964., da bi nakon toga prešao u Milwaukee 1964.-1970.

Za župnika hrvatske župe sv. Josipa u St. Louisu imenovan je godine 1970



gdje ostaje do 1976., kada preuzima službu župnika u hrvatskoj župi sv. Jeronima u Chicagu do godine 1979. Poslije toga postaje starješina franjevačke kuće u Beaver Fallsu, a zatim je imenovan župnikom župe Presvetog Trojstva u Ambridgu.

Za gvardijana u samostanu hrvatskih franjevaca u Chicagu imenovan je godine 1982. te u isto vrijeme postaje i direktor Hrvatske Franjevačke Tiskare do njezina zatvaranja 2007. godine. Godine 1985. izabran je za starješinu hrvatskih franjevaca u Americi i Kanadi, sa sjedištem u Chicagu i na toj dužnosti ostaje do 1994. Zatim je kratko opet gvardijan u Chicagu, a od 1995. do 2000. župnik je hrvatske župe Srca Isusova u južnome Chicagu.

Odatle odlazi za župnika hrvatske župe Presvetog Srca Isusova u Milwaukee gdje ostaje punih 12 godina. Njegova posljednja župnička služba bila je u hrvatskoj misiji Blaženog Alojzija Stepinca u Chicagu. U proljeće 2017. fra Pavo odlazi u mirovinu u franjevački samostan sv. Ante u Chicagu gdje boravi do danas.

Fr. Paul Maslach, the oldest Croatian Franciscan in North America celebrated his 60th anniversary of priesthood on Saturday, March 19, 2022 at Blessed Alojzije Stepinac Croatian Church in Chicago.

Many Franciscans gathered for this occasion to share this day with Fr. Paul and to give thanks to God for all the years of his faithful priesthood.

Fr. Paul served at following places: Sacred Heart Chicago (1962-1964; 1995-2000), Sacred Heart Milwaukee (1964-1970; 2000-2012), St. Joseph in St. Louis (1970-1976), St. Jerome Chicago (1976-1979), Beaver Falls/Ambridge (1979-1982). He served as custos four terms (1985-1994; 2009-2012), and as a guardian at St. Anthony's in Chicago (1982-1985). For 25 years he was director of Croatian Franciscan Printing Shop.

After the mass on March 19, 2022 hundreds of Croatian Catholics from Chicago joined Fr. Paul for the luncheon celebration at Croatian Cultural Center on the north side of Chicago. This was an opportunity to say Thank you to our beloved priest, father, friend and spiritual advisor. God loves you, Fr. Paul!

*Devetnica svetom Anti na Drexelu
od 4.-12. lipnja u 7 sati navečer.*

*PROSLAVA SV. ANTE
13. lipnja u 7 sati navečer*



Uz godinu obitelji: Obitelj u Crkvi

Piše: fra Marko Puljić



Živimo u vremenu u kojem nas suvremena sekularna misao želi osloboditi okvira prošlosti. Tako, između ostaloga, u mnogim državnim dokumentima polagano nestaju imenice otac i majka, zaručnik i zaručnica, obitelj muža, žene i djece. Njihovo mjesto zauzimaju neki neutralni pojmovi. Vele nam da dosadašnje pojmove koje je proizvelo neko prošlo i zaostaliye vrijeme, treba zamijeniti suvremenim i razumljivijim riječima, ali očito je da se ovdje ne radi samo o riječima koje se želi zamijeniti, nego o rušenju vrijednosnog sustava koji je izgrađivan ti-sućljecima, te o divinizaciji, pokušaju podizanja trenutnog učenja na najuzvišenije mjesto. Očito je da se Boga i njegov nauk želi skinuti s toga postolja, a na njegovo mjesto postaviti svoje „zlatno tele“. A po

vijest, kao učiteljica života, ima nam i tu nešto reći i podsjetiti nas kakvu su gorku sudbinu imali oni koji su pravili zlatno tele. Djela ljudskog uma i ruku imaju samo privremeni sjaj koji nemilosrdno proguta vatra „grma koji plamti, a ne sagorijeva“.

Za nas kršćane, Božja riječ u Bibliji, iako izgovorena jezikom ljudi u određenom vremenu, ima neprolaznu vrijednost i moć. Nikakve ljudske umotvorine ne mogu se izdići iznad nje. Ona je pouzdani temelj i oslonac čovjeku za sva vremena. Nju otkrivati, prepoznavati i ugrađivati je u osobni i zajednički život, ostaje uvijek najplemenitija i najplodonosnija ljudska djelatnost.

Godina posvećena obitelji

Božja Riječ je postala Čovjekom

i nastanila se među nama. Ona je uvijek tu. Treba osluškivati njezine poruke i ostvarivati ih u svakodnevnom životu. Ona nam uvijek pomaže pronaći u konkretnom vremenu i prostoru potrebna sredstva i načine za življenje, svjedočenje i navješćivanje dara spasenja i Božjega kraljevstva koje je započelo Kristovim dolaskom. Zato nas Crkva poziva da svake godine svratimo pozornost na konkretne sadržaje naše vjere, važnost zajednica u kojima živimo, ili na pojedine svete osobe čiji nas primjeri života nadahnjuju kako bismo temeljitije živjeli svoju vjeru. Tako je papa Franjo ovu godinu 2022. proglasio Godinom obitelji. Papa Franjo nas je pozvao da u ovoj Godini obitelji, na temelju biblijskih tekstova, poglavito Kristova evanđelja i tradicije Crkve, kao i

neprestanih poticaja Duha Svetoga, preispitamo svoja razmišljanja i stavove o vrijednosti braka i obitelji, uloži koju obitelj ima u životu Crkve, ali i zadaći Crkve u stvaranju zdravog obiteljskog života.

Obitelj nije ljudski proizvod

Obitelj se uvijek može promatrati iz društvenog i vjerskog kuta. Obitelj je svakako najvažnija institucija unutar svakoga naroda i cijele ljudske zajednice. Ona je prva i najvažnija škola u kojoj primamo temeljne smjernice za život i bilo bi za očekivati da svaki društveni i politički sustav posveti posebnu pozornost stvaranju i očuvanju zdravog obiteljskog ozračja. Međutim, očito je da se u naše vrijeme na široj društvenoj razini to ne događa, nego se čak i zanemaruje te, još i gore, stječe se dojam da se i namjerno želi poremetiti i promijeniti dosadašnje poimanje obitelji. Žele nas osloboditi njezinih „zastarjelih okvira“. Koliko god kao vjernici možemo i trebamo utjecati na razne procese i događanja s obzirom na ulogu i mjesto obitelji u društvenoj zajednici, još više smo kao vjernici i katolici pozvani, nošeni snagom vjere, raditi na izgradnji što zdravijeg obiteljskog zajedništva koje je osnovao Bog, a ne čovjek.

Biblija počinje izvješćima o stvaranju svijeta i čovjeka, krune njegova djela stvaranja, te nam govori kako Bog stvori čovjeka, „muško i žensko stvori ih“ i reče im: „Plodite se i množite i napunite zemlju i sebi je podložite“ (Post 1,27). Obitelj ima svoj početak u Božjem djelu stvaranja, ona nije ljudski proizvod. Ona je utemeljena na Božjoj ljubavi jer „Bog koji je čovjeka iz ljubavi stvorio, pozvao ga je na ljubav kao osnovno uređeno zvanje svakog ljudskog bića...“, a ljubav bračnih

parova, koju Bog blagoslivlje „namijenjena je plodnosti i da se ostvari u zajedničkom djelu očuvanja stvorenja“. Tako nas uči Katekizam katoličke crkve (1604).

Međusobna ljubav bračnog para i otvorenost novom životu u njihovu potomstvu jesu temelji bračne zajednice i biblijska definicija braka koju Krist potvrđuje ističući da muž i žena, ulaskom u bračnu zajednicu, postaju „jedno tijelo“ (Mt 19,4). Tjelesno i duhovno zajedništvo stvara prostor u kojem se rađaju djeca, okupljaju oko obiteljskog stola i zajednički dijele plodove svoga rada, ali iznad svega, u zajedničkoj molitvi, razgovoru i druženju roditelji na svoju djecu prenose vrednote vjere i odgoja u kršćanskom duhu i vrijednostima. Tu, u obiteljskom domu, obitelj stvara potrebne preduvjete za sudjelovanje u široj obitelji, župnoj zajednici, imajući u vidu da ni oni ni njihova župa nisu neki izolirani otok, nego su samo dio velike obitelji, Kristove Crkve, razasute po cijelom svijetu.

Obostrana suradnja obitelji i župne zajednice

Budući da je uloga kršćanske obitelji toliko važna za svakoga tko je kršten, s pravom je nazvana u dokumentima Drugog vatikanskog sabora „domaća crkva“ (Lumen gentium, 11). Zato „velika crkva“, župna zajednica, u kojoj obitelj nalazi svoje pravo mjesto, treba učiniti sve kako bi domaća crkva uistinu mogla osjetiti i doživjeti svoje značenje i poslanje te obaviti svoj zadatak u kršćanskom oblikovanju i odgoju svojih članova što istovremeno pruža doprinos cijeloj Kristovoj Crkvi i cjelokupnoj ljudskoj zajednici. Međutim, svima nam je jasno i dobro poznato kako kao pojedinci i

obitelji upadamo u krize, iskušenja i razne vrste napasti da zanemarimo vrednote koje imamo i koje bismo trebali čuvati te prenositi na nova pokoljenja. Poznato nam je da su obitelji uvijek prolazile i prolaze kroz krize i iskušenja. Neke su znale uz Božju pomoć biti jače od svega s čime su se borile, a neke nisu. Nekima su pomogli prijatelji, svećenici u župi i članovi župne zajednice u traženju rješenja, dok neki nisu ni pokušavali tražiti rješenja ili su ih pak tražili na pogrešnom mjestu, u nekršćanskim sredinama i institucijama. U takvim situacijama uvijek je važno znati da oni koji prolaze kroz poteškoće, imaju pravo i dužnost tražiti pomoć u zajednici vjernika kojoj pripadaju, ali i ta zajednica vjernika, župna zajednica, ima dužnost dati sve od sebe da im izađe u susret. Obostrana suradnja i povjerenje čine bit našeg kršćanskog poslanja i poziva.

O tome na široko govori pobudnica pape Franje Amoris Letitia – Radost Ljubavi, koju bi, ako već nije, trebao pročitati svaki katolik. Ona je nezaobilazno pomagalo u ovoj Godini obitelji za usmjeravanje naših razmišljanja, planova i razgovora o važnosti obitelji, ali i problemima u kojima se obitelji danas nalaze i kroz koje prolaze te uloži obitelji i njezinu mjestu u životu Crkve.

Budući da se sada, nakon dvije godine, svi polagano budimo iz „zimskoga sna“ uvjetovana virusnom pandemijom, bilo bi dobro u župnim zajednicama zajednički čitati ovu pobudnicu i razmišljati kako njezine smjernice pretočiti u župni život i rad. Svima nam treba biti jasno da obitelj puninu svoga kršćanskog života i poslanja može ostvariti tek kad se

uključi u aktivni život svoje župe, a s druge strane župa treba prepoznati da je njezino služenje obitelji poziv i poslanje cijele župne zajednice.

Kako bi to trebalo izgledati, lijepo je to opisao mostarski biskup Petar Palić: „Nije dovoljno, primjerice, da se svećenik ili đakon prije vjenčanja nekoliko puta sastane sa zaručnicima, niti je dovoljno poslati zaručeni par na tečaj pripreme za brak ili neku duhovnu obnovu... Sve su te stvari bitne i važne. Međutim cijela župna zajednica mora biti u službi obitelji, odnosno mora postati misionarska zajednica. Župa je poput šire obitelji, gdje su svi povezani krštenjem i svi se međusobno podržavaju. Ovakav pristup razumijevanju župne zajednice nema veze s nedostatkom sve-

ćenika. Dio je poziva svih krštenih, kao krštenika, pomagati jedni drugima da postanu sve vjerniji Gospodinu i vlastitu pozivu“ (Crkva na kamenu, prosinac 2021.).

Na ovakav način razmišljanja posebno je važno potaknuti vjernike u našim župnim zajednicama u iseljeništvu gdje se uvriježilo mišljenje da svećenici i časne sestre kojih je nažalost sve manje u iseljeničkom župnom pastoralu, treba ju činiti i ono što bi i župljani sami mogli i trebali učiniti.

Uključivanje u razne djelatnosti u župi, od održavanja crkvenog ruha i prostorija, čitanja za vrijeme euharistijskih slavlja, sviranja i pjevanja, ministriranja i služenja na razne

načine, pogotovo kao izvanredni djelatnici čija će se pozitivna uloga posebno osjetiti u trenucima obiteljske krize i problema, jest zapravo stvaranje uvjeta da svi u župi, a time i u sveopćoj Crkvi, možemo iskusiti „radost ljubavi“ koja izvire iz naše vjere u Krista i pripadnosti njegovoj Crkvi.

Ne smijemo dopustiti da i ova Godina obitelji prođe poput mnogih drugih godina kojih se sjećamo samo po broju u nizu, nego da svi u svojim mogućnostima pružimo što možemo kako bi svaka naša kršćanska obitelj prepoznala svoju nezamjenjivu ulogu i poslanje „domaće crkve“ u životu svojih članova, životu župne zajednice i cijele Kristove crkve.

The Family in the Church

By: fra Marko Puljić

We live in a time wherein our contemporary secular thinking wishes to free us from the framework of the past. Thus, among other things, nouns such as father, mother, fiancée and fiancé, family, husband, wife, and even, children, are beginning to disappear from many of our official State documents. They are being replaced by some sort of neutral terms. We are being told that ideas from some past, and backward times, must be exchanged for words that are contemporary, and understandable. Meanwhile, it is obvious that what is at work in this instance is not only the replacement of words, but the destruction of a val-

ue-system which was built over the centuries, as well as the divinizing, that is, the attempt to raise a passing teaching to a most-exalted place, and level. It is clear that the wish, and intent, is to remove God from that position, and, to replace Him and His place with our own “golden calf.” Yet, History, as our instructor in life, has something to say to us, and serves to inform us as to what a bitter fate befell those who sought to construct such a golden calf. The works of our imagination and human hands only retain a momentary glow—one that is mercilessly consumed by the fire of the “burning bush whose flame never dies.”

For us Christians, the Word of God, as found in the Bible, even though expressed in human language, and in a specific time frame, has, nonetheless, a nontransitory value, and power. No constructions of the human mind can surpass the Word of God.

His Word is a reliable, a dependable foundation, and a mainstay for man, for all time. To recognize, and to incorporate that Word of God into our individual lives, as well as in our communal lives, continues to forever remain the most fruitful, and most noble human action in which we can partake.



A Year Dedicated to the Family

The Word of God became man, and lived among us. That Word is always pre-sent. We must listen to hear its message, and strive to realize that message in our daily lives. That Word always helps us to discover, in concrete time, and space, the necessary means, and methods for living, giving witness, and sharing the message of Salvation, and the Kingdom of God which had its beginning with the coming of Christ. For that reason, each year, the Church, calls us to turn our attention to matters of our Faith which have concrete content, such as the importance of the society in which we live, or on individual holy persons whose examples inspire our lives such that we might fundamentally live our Faith fully. Thus, Pope Francis, in this year of 2022, proclaimed the year to be the Year of the Family.

In this Year of the Family, Pope Francis calls upon us, as based on Biblical texts, most especially, the

Gospel of Christ, and Christian Tradition, and the constant urgings of the Holy Ghost, to ponder, and to explore that which we contemplate, and the stance we take, as to the worth, and value, of the marriage bond, and the family, and the role that the family has in the life of the Church, and also, the role, and task, the Church has in the creation of healthy family life.

The Family is not a Human Construct

The family can always be contemplated from a societal, or religious angle. The family is certainly the most important institution within any nation, as well as within the entire human community. It is the first, and most important school, in which we receive our fundamental directions in life. One should expect that every societal, and political system, would devote attention to creating, and maintaining, a healthy family atmosphere. Meanwhile, it is obvious that in our time, and at a wider societal level, this is not hap-

pening; rather, it is being neglected. What is more, one has the impression that this is being done intentionally, and that we wish to damage, and, even change our present concept of family. Society seems to desire to free us of its “antiquated” framework. Yet, as much as we as believers can, and must influence the various processes, and events, as they relate to the place, and role, of the family in our human society, even more, we, as believers, and as Catholics, sustained by the strength of our Faith, are called upon to work toward a development of a healthier family unit, a unit founded by God, and not man.

The Bible begins its story with reports of the creation of the world, and of man, the crown of God's creative work, and it speaks to us of how God created man: “male, and female, He created them” and He said to them: “Increase and multiply, and fill the Earth, and subject it to yourselves.” Gen. 1:27). The family, then, has its start, and or

igin, in God's act of creation; it is not a product of man. The family is founded on God's Love, since: "God, who created man out of love, called man to love as a fundamental calling of each human being..." and the love of a married couple, which God blesses, is "meant to be fruitful, and to be realized in a mutual act of protecting God's creation. This, we are taught, by the Catechism of the Catholic Church, (§1640).

Mutual love of a married couple, and their openness to new life in the form of their progeny, are the very foundations of the marriage bond, and the very biblical definition of marriage, which, of course, is confirmed by Christ. It is Christ who stresses that a husband, and a wife, through their entrance into the marriage bond, become "one body." (Mt. 19:4). Spiritual and physical unity create the space wherein married partners conceive their children, where they gather their offspring around the family table, and share the fruit of their work.

But beyond all, this is where, in united prayer, conversation, and association, that parents transmit the values inspired by Faith, raise their progeny in a Christian spirit, and with Christian values. There, in the family home, the family creates the necessary conditions for participation in the wider human family, and in their parish family, the whole time, keeping in mind that neither they, nor their parish family, are some sort of isolated island, but rather, are a part of a larger family, namely, the family of Christ's Church, which is spread across the entire world.

Reciprocal Cooperation of the Family and the Parish Community

Since the role of the Christian Family is of such importance for everyone who has been baptized, it is with right that the documents of the Second Vatican Council refer to the family as being the "Home-born Church." (Lumen gentium, 11.) For that reason, the "Larger Church" the parish community, wherein the family resides, and finds its proper place, must do all it can to carry out its role in shaping Christians, and its members. By doing so, the parish community, at the same time, extends its effort to all of Christ's Church, and to the entire human community.

Meanwhile, it is obvious to all of us, and equally well-known that individuals, and families, are exposed to various crises, ordeals, and various sorts of temptations. We are thus inclined to neglect the values which we have, and which we should preserve, and which we should pass on to future generations. Again, we know that families have always passed through various forms of crises, and ordeals. Some such families have, with the help of God, been made stronger by all they struggled with, while others, sadly, have not. Friends, their parish priests, and members of their parish community, have helped some of them to find a solution to their problems. At the same time others have not attempted to find a solution to their problems, or else, sought erroneous solutions, solutions in non-Christian institutions or groups. In such situations, it is always important that one knows that those who are going through such trials have the right, and duty,

to seek help within the Faith-community they belong to. And, by the same token, our Faith-community, the parish family, also has the duty to offer all they can to come to their aid. Reciprocal cooperation, and trust, comprise the very essence of our Christian calling, and commission. Pope Francis' *motu proprio*, "Amoris Letitia," that is, The Joy of Love, is a document which should be obligatory reading for all Catholics. The Pope's document serves as an unavoidable aid in this Year of the Family, which can serve as an aid in our contemplations, our plans, and our conversations regarding the importance of the family, as well as an aid towards finding a solution to the problems our families are faced with today, as well as to the role of the family, and its place in the life of our Church.



In as much as we are now reawakening from our two-year “winter sleep” caused by Covid 19, it would prove useful and good for us to read in our parish gatherings, and, to think about how to incorporate Amoris Letitia into our parish life, and work.

It should be abundantly clear to all of us that our family can achieve the full-ness of its Christian calling, and life, only by becoming an active part of the life of our parish. By the same token, our parish must also recognize that her service to the family unit is the calling of the entire parish community. For how this should be, was nicely described by the Bishop of Mostar, Petar Palić, when he said: “It is not sufficient that a priest, or a deacon meet with a couple several times prior to their wedding. Nor is it sufficient to send the

couple to several pre-cana conferences, or to some spiritual retreat... All of this is essential, and important. Meanwhile, the entire parish community must stand in service to the family, that is, must assume the role of a missionary community. The parish is, in a sense, like an extended family, where all are linked to each other through Baptism, and where all sustain each other mutually. Such an understanding of what a parish is, has little to do with the shortage of priests: it is the role of all who are baptized to be of aid to others, and to help them become more loyal to our Lord, and to their own calling in life.” (Crkva na kamenu – December 2021).

It is especially important to move the faithful to this form of thinking within our parish communities, and

in the diaspora. The idea has taken root in the diaspora that our priests, and nuns—whose number, sadly, is ever decreasing—are obligated to do that which we, as parishioners, can, and must do, ourselves. We must include ourselves in various parish activities, such as helping maintain church vestments, altar linens, cleaning of the church premises, serving as lectors, singing, or playing with the church choir, and in ministering, and serving, in various manners, especially as Extraordinary Ministers of the Eucharist, teaching Catechism, as well as serving as prayer-group leaders, and organizing aid-groups to assist families in crisis. By doing so, we create conditions within our parish family, and within the Universal Church, where we can come to experience Amor Letitia, that is, the Joy of Love, the Love that emanates from our faith in Christ, and our membership in His Holy Church.

We must not allow ourselves to let this Year of the Family pass as so many past years have—one after the other. Rather, to the extent possible, we must do all that we can to aid each of our Christian families to recognize their irreplaceable role and calling within the “domestic Church,” our parish community, and the entire Church of Christ.

*Family that
prays together:
stays together!*



Piše: fra Dragan Bolčić

Obiteljske borbe i

Njegovi su roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. Kad mu bijaše dvanaest godina, uzidao se po običaju blagdanskome. Kad su minuli ti dani, vraćahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti među rodbinom i znancima. I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeći ga.

Nakon tri dana našoše ga u Hramu gdje sjedi posred učitelja, sluša ih i pita. Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: »Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.« A on im reče: »Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mogega?«

Oni ne razumješe riječi koju im reče. I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi. (Lk 2, 41-52)

Pročitati smo ovaj neobični evanđeoski ulomak. Po sebi je vrlo sadržajan i slojevit. Obuhvaća različite teme: redoviti molitveni život u Božjemu ritmu, odnos učitelja i učenika, odnos roditelja i djece, odnos Krista kao Sina i nebeskoga Oca, rast u vjeri, govor o poslušnosti itd. Ipak ćemo se među mnoštvom detalja zaustaviti na nekima koji dobro opisuju obiteljski život. Mnogi od tih detalja su praktične smjernice i poticaji za obiteljske odnose.

Najprije se kaže da su Isusovi roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. Već prva rečenica



u tekstu sugerira da je Isus od svoga rođenja uključen u redoviti religiozni ritam svojih roditelja. Nije uključen u molitveni ritam samo svoje majke ili svoga oca nego je uključen u molitveni ritam njih oboje. Ovaj je detalj važan. Dijete uči gledajući. Ono ne razumije rečenice, tijek obreda, razloge molitvenog života, ali uči gledajući. I gledajući opaža da je takav ritam važan tati i mami. Uči da je to ritam njegovih roditelja. Ako ove istine prevedemo u suvremeni jezik naših obiteljskih odnosa, onda možemo primijetiti svojevrсни raskorak. Nerijetko se dogodi da roditelji odvojeno odlaze u crkvu ili da samo jedan od roditelja ide u crkvu. Najčešće je to majka. I onda dijete dobiva dvostruku informaciju. Nađe se zbunjeno pred činjenicom da mama ide na misu, a tata ne ide. Obiteljski odnosi u kojima su stvari ovako postavljene nerijetko su narušeni upravo zbog ovih razlika. Te se razlike još više

uvećaju kako dijete odrasta. Čim dijete počinje uviđati da jednom od roditelja tjedni odlazak u crkvu ništa ne znači, najčešće se ono samo počinje udaljavati od nje. Dijete treba informaciju da je i mami i tati odlazak na misu nešto posebno i važno. Tako i ono pomalo ritmizira svoj život, napose svoj vjerski život.

Drugi detalj je vezan uz prostor slobode i povjerenja u kojemu dječak Isus odrasta. Evanđelje kaže da je ostao u Jeruzalemu među hodočasnici i da su njegovi roditelji bili uvjereni da je među njihovim suputnicima. Ovo istovremeno i oduševljava i začuđuje. Nije česta pojava da roditelji djetetu od dvanaest godina pružaju toliko slobode i povjerenja. Češće je dijete pod nekim mjerama, pod nekakvim nadzorom, nerijetko uz puno roditeljskog straha i zabrinutosti za život djeteta. Jasno da odgoj ovisi i o okolnostima u kojima dijete odras-

traženja



ta. Ponekad je ovaj segment težak upravo zbog činjenice da će dijete odrasti u nekom kraju ili četvrti u kojima je stopa kriminala visoka i da su roditelji s pravom oprezni.

Ali nije naodmet učiti iz ove sjajne lekcije. Ne možemo očekivati da ćemo imati zdrave i zrele ličnosti, slobodne, povjerljive i odgovorne, ukoliko im tijekom odgoja ne pružimo prostor slobode i povjerenja. Ne možemo očekivati kompletne jedinke ukoliko nema slobode i povjerenja. Dijete u obitelji treba učiti izražavati svoja mišljenja i stavove. Dijete treba učiti izražavati svoje emocije. Treba mu pružiti povjerenje koje će ga naučiti vjerovati sebi i drugima. Treba mu pružiti slobodu koja će od njega učiniti kreativnu i odgovornu osobu. Roditeljska je zadaća (i zadaća svih koji sudjeluju u odgoju) – iako nimalo lagana – tražiti ravnotežu između poslu-

ha, nadzora, slobode i povjerenja. Kada čitamo evanđeoske odlomke, možemo primijetiti tu Kristovu potpunost. Koliko li je slobode bilo u njegovu navješćanju, u njegovim činima, u iskazivanju njegovih emocija! Bio je čovjek slobode i čovjek povjerenja. Mnogi su u njemu našli povjerljivu osobu. Mnogi su i danas oduševljeni njegovom slobodom. I danas potiče, poziva, oduševljava, impresionira, zadivljuje.

Treći je detalj vezan uz njihovu potragu. Isusovi su roditelji prošli jedan dio puta i sad se ponovno vraćaju. Njihova zabrinutost i osjećaj gubitka zgusnuta je u Marijinu pitanju: »Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.« Ovo je priča nebrojanih roditelja. Dogodi se da kako dijete odrasta, tako roditelji imaju dojam da ga gube. Naš narod ima uzrečicu: Malo dijete – mala briga, veliko dijete – velika briga. Što to znači? Dok je dijete maleno, ono je potpuno ovisno o roditeljima (ili svojim skrbnicima). Dijete je uvijek blizu, uvijek pod nekim vidom kontrole. Roditelji su sigurni dok je dijete blizu. Maleno je dijete često u naručju, voli se maziti, igrati, biti uz roditelje. Veliko dijete se pomalo udaljava. Bježi iz roditeljskog naručja, ne voli kontrolu, roditelji mu postaju uglavnom dosadni i naporni, počinje se zatvarati, ne povjerava im se. Nerijetko ulazi u sukobe i svađe s roditeljima, povremeno se buni i zna biti vrlo drsko i bezobrazno. Roditelje takvo ponašanje redovito pogađa i žalosti. Silno bi htjeli razumjeti svoje dijete, a ne mogu. Iako su roditelji, kao da moraju ponovno tražiti svoje dijete. Uz njih je, a čini im se da ga gube i da više nije njihovo. Stoji im blizu, a udaljeno je od njih.

Ovo može biti dobra lekcija za roditelje. Pustiti da se dijete traži i da se nalazi. Pustiti djetetu da postavlja

Veliko dijete se pomalo udaljava. Bježi iz roditeljskog naručja, ne voli kontrolu, roditelji mu postaju uglavnom dosadni i naporni, počinje se zatvarati, ne povjerava im se. Nerijetko ulazi u sukobe i svađe s roditeljima, povremeno se buni i zna biti vrlo drsko i bezobrazno. Roditelje takvo ponašanje redovito pogađa i žalosti. Silno bi htjeli razumjeti svoje dijete, a ne mogu. Iako su roditelji, kao da moraju ponovno tražiti svoje dijete. Uz njih je, a čini im se da ga gube i da više nije njihovo. Stoji im blizu, a udaljeno je od njih.

pitanja i traži odgovore. Nije krivo ako ne razumije i nije glupo ako ne zna! Pogledajmo samo kako učitelji u Hramu reagiraju na maloga Isusa. Nadalje je potrebno dopustiti djetetu potragu za pripadnošću. Dopustiti mu da razvija odnose izvan obiteljskog doma. Dopustiti mu da razvija vlastiti odnos s Bogom. Ali istovremeno jednim okom paziti s kim se druži i kako se ponaša, kuda se kreće i kako obavlja svoje dužnosti. Ova je roditeljska zadaća iznimno zahtjevnja. Uz ovaj se detalj može dodati i posljednja rečenica u evanđeoskom odlomku koja govori da je Isus napredovao u mudrosti, dobi i milosti. Treba pusiti da dijete raste i napreduje. Ne možemo od djeteta očekivati da posjeduje naš stupanj svijesti, naša uvjerenja i logičke zaključke. Dijete do spoznaja dolazi postupno. Treba poštivati njegovu dob, njegovu plahost i ranjivost. Neka nam i ovaj tekst pomogne u toj odgojnoj zadaći.

Family Struggles, and Longings

By: fra Dragan Bolčić

“And His parents were wont to go every year to Jerusalem at the Feast of the Passover. And when he was twelve years old, they went up to Jerusalem according to the custom of the feast. And after they had fulfilled the days, when they were returning, the boy, Jesus, remained in Jerusalem, and His parents did not know it. But thinking that He was in the caravan, they had come a day’s journey before it occurred to them to look for Him among their relatives, and acquaintances. And not finding Him, they re-turned to Jerusalem in search of Him.

“And it came to pass after three days, that they found him in the temple, sitting in the midst of the teachers, listening to them, and asking them questions. And all who were listening to Him were amazed at His understanding, and His answers. And, when they saw Him, they were astonished. And His mother said to Him: “Son, why hast thou done so to us? Behold, in sorrow, thy father, and I, have been seeking thee.”

“And, He said to them: “How is it that you sought me? Did you not know that I must be about my Father’s business?” And, they did not understand the word that He spoke to them.”



We have just read an unusual Gospel text. In itself, it is quite heavy in content, and multi-layered. It encompasses multiple themes: a regular prayer life within God’s rhythm, that is, the relationship of teacher and pupil, the relationship of parent and child, the relationship of Christ as the Son of our Heavenly Father. It also represents our growth in Faith, the role of obedience, etc. Nonetheless, we will dwell on certain of these details which describe family life quite well. Many of the details above prove to be practical pointers, and an impetus to good family relations.

First, the above text informs us that: The parents of Jesus, each year at the Feast of Passover, went to Jerusalem. From the very first sentence of the Gospel text, we are informed that Jesus, from His birth forward, was included in the regular religious rhythm of His parents. He is not included only in the rhythm of His mother, or that of His father; rather, He is included in the prayer-rhythm of both his parents. This detail is important: a child learns by observing. A child does not understand sentences, or the flow of religious rites, or even the reason for a prayer life; however, a child

does learn by simple observation. And, by observing, a child comes to learn that this prayer-rhythm is important to his mom and dad. He learns that it is the rhythm of his parents. Now then, if we translate these Truths relating to our family relationships, into contemporary language, we, then, can sense a discrepancy of its own sort. Not too infrequently, parents go to church on their own—or, perhaps, only one parent goes to church. Most often, that would be the mother.

In such a case, a child receives a dual set of responses: the child finds itself confused by the fact that mom

Family relationships that face such conditions are often shattered because of such conditions. These negative reactions on the part of the child tend to increase as the child matures. As soon as a child begins to become conscious of the fact that attending church means nothing to one of his parents, most often, he, himself, will also distance himself from going to church on a regular basis. A child has need to know that going to Mass is important to both his mom and his dad. A child, will then, regularize his life's rhythm, especially as regards his Faith life.

The second important detail in this Gospel message is associated with the aspect, and atmosphere of freedom, in which the child Christ grew. The Gospel informs us that Jesus remained behind in Jerusalem among the pilgrims, and that His parents were convinced that he was among their fellow-travelers. This, at the same time, inspires confidence, as well as feelings of surprise. It is not too often that parents offer such freedom, and confidence, to a twelve-year-old. More likely, a child would be under close supervision, and, as likely, with some fear, and trepidation on the part of his parents for fear that harm might come to him. Clearly, the upbringing of a child depends on circumstances under which the child grows up. Occasionally this segment of a child's life proves to be difficult because of the fact that the child might have to grow up in some area or portion of a city where the level of crime is high. In such a case, the parents are justified in their concern.

In the meantime, it does not hurt us to learn something from this sterling lesson. We have no right to expect that we will produce healthy, and mature persons, who are free, trustworthy, and responsible, unless, during their maturation, we

extend enough free space to them, as well as confidence in them. A child need to learn how to express his own thinking, and take his own stand, on various matters. A child also needs to learn how to express its emotions. Parents must extend confidence in their child which will, then, teach the child to believe in himself, as well as in others. Parents must extend enough freedom to a child which will help the child to be a creative, and responsible, person. It is the task of parents, (and those who participate in the education of their child), a task that is in no way easy, to seek a balance between obedience, oversight, freedom, and trust, in raising their child. When we read various passages from the Gospels, we can sense such completeness in the person of Christ. How much freedom is seen in His pronouncements! How much in His actions! How much in His expression of emotion! Christ was a man of freedom, a man who was trustworthy. Many saw Him to be a trustworthy person. Even today, many of us are elated by the freedom He exhibits. Even today, Christ moves us, call upon us, grants us His confidence, impresses us, and inspires awe.

The third detail for us to consider in this Gospel passage is associated with Christ's parents search for Him. Jesus' parents traversed a portion of their journey back home, and now return to Jerusalem. Their concern, and their sense of loss, is compressed in Mary's query: "Son, why hast thou done so to us? Behold, in sorrow, thy father and I have been seeking thee."

This is the story of countless parents. It happens that as a child begins to mature, his parents begin to feel that they are losing him. Our Croatian people have an expression: "A small child—a small worry; A grown child—a big wor-

ry." What exactly does this mean? While a child is small, it is totally dependent on its parents, (or those who have care of him). The child is always close at hand, always under the parents' visible control. The parents feel safe so long as the child is close at hand. A small child is often in the embrace of its parents. Parents like to spoil the child, to kiss it, to play along with the child, and to have the child within their embrace.

A grown child begins to separate itself from its parents. It avoids the parents' embrace, and does not enjoy being controlled by them. The parents become tiresome, and burdensome to a child as it matures. The child begins to withdraw inward, and no longer seeks trust, or confidence from his parents. Frequently, the mature child will engage in conflict, and arguments, with his parents. With time, a child often tends to be brusque, and shameless, with his parents, and often argues with them.

Allow your child to raise questions, and to seek answers. It is not wrong if one understands, and it is not stupid if one does not know!

This behavior on the part of their child often hits parents where they live, and saddens them deeply. They desperately wish to understand their child, yet, do not seem to be able to do so. Even though they are the child's parents, they must, once again, seek to find their lost child. Their child is still with them, yet, it seems to them that they are losing him, and that he is no longer theirs. He is near them, yet he is distant from them.

This Gospel reading can be a good lesson for parents. Allow yourself to seek your child, and to find him. Allow your child to raise questions, and to seek answers. It is not wrong if one understands, and it is not stupid if one does not know! Let us simply look at how the teachers in the Temple react to the boy Jesus.

We must allow a child to grow, and to advance. We may not expect a child to possess our own level of awareness, our level of belief, or our level of logical conclusions.

It is necessary for parents to allow their child to seek his place of belonging. Parents, allow your child to develop relationships outside of the family home. Allow your child to develop his own relationship with God. Yet, at the same time, keep an eye on your child, and know with whom he associates, or, how he behaves. Know his movements, and how he fulfills his obligations and duties. This task is exceptionally demanding for all parents. Along with what was said thus far, we can add the important detail at the end of this Gospel passage, namely, the child Jesus grew, and became strong. He was filled with wisdom, and the Grace of God was upon Him.

We must allow a child to grow, and to advance. We may not expect a child to possess our own level of awareness, our level of belief, or our level of logical conclusions. A child arrives at cognition gradually. One must respect the developmental level of one's child, his trepidations, and his hurts. Allow this Gospel text to aid us in our parental task.

Iz pisma obiteljima sv. Pape Ivana Pavla II.

Obitelj se uvijek držalo prvim i temeljnim izrazom ljudske društvene naravi. To se u srži ni danas nije promijenilo. No, u naše se doba radije ističe koliko obitelj, koja je najmanja i prvotna ljudska zajednica, dobiva osobnim doprinosom muškaraca i žene. Obitelj započinje od bračne zajednice, koju Drugi vatikanski koncil označuje kao "savez" u kome se muškarac i žena "uzajamno darivaju i prihvaćaju" (GS 48). Knjiga Postanka otvara se toj istini kada glede uspostave obitelji po braku tvrdi: "Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo" (Post 2,24). Krist u Evanđelju, u prepirci s farizejima, ponavlja te riječi i dodaje: "Prema tome, oni više nisu dva, nego jedno tijelo. Dakle, što je Bog sjedinio, i neka čovjek ne rastavlja!" (Mt 19,6). On iznova ističe obavezujući sadržaj onoga što je bilo "od početka" (Mt 19,8) i što trajno u sebi čuva taj sadržaj. "Zajedništvo" muža i žene početak je obiteljske "zajednice". Obiteljska "zajednica" do dna je prožeta onim što čini vlastitu bit "zajedništva". Ta može li se na razini čovječnosti ikoje "zajedništvo" usporediti onim koje se uspostavlja između majke i djeteta što ga je ona pod srcem nosila i dala na svijet?

U tako uspostavljenoj obitelji iskazuje se novo jedinstvo u kome se potpuno ispunjava odnos roditeljskog "zajedništva". Iskustvo pokazuje da to ispunjenje predstavlja zadatak i izazov. Zadatak obuhvaća muža i ženu u ostvarenju njihova izvornog saveza. Djeca koja se od njih rađaju trebala bi – i tu je izazov – učvrstiti taj savez obogaćujući i produbljujući bračno zajedništvo oca i majke. Kad se to ne događa, treba se pitati nije li sebičnost, koja se zbog ljudske sklonosti na zlo krije i u ljubavi između muškarca i žene, jača od te ljubavi. Muž i žena ne moraju toga biti svjesni. Potrebno je da od samog početka srca i misli upravljaju k Bogu "od koga se imenuje svako roditeljstvo", kako bi njihovo očinstvo i majčinstvo iz toga vrela crpilo snagu za trajno obnavljanje u ljubavi.

Očinstvo i majčinstvo predstavljaju sami u sebi izuzetnu potvrdu ljubavi omogućujući joj da otkrije izvornu širinu i dubinu. No, to se događa samo od sebe nego je upravo zadatak povjeren jednom i drugom. U njihovu životu očinstvo i majčinstvo uspostavljaju stanovitu "novost" i bogatstvo koje je tako uzvišeno da mu se može približiti samo "na koljenima".

Iskustvo pokazuje da ljudska ljubav, koja je po naravi usmjerena očinstvu i majčinstvu, biva ponekad zahvaćena dubokom krizom i čak ozbiljno ugrožena. takvim prilikama treba razmisliti o traženju usluga koje pružaju bračni i obiteljski savjetnici po kojima je među ostalim moguće potražiti i pomoć specijalista psihologa i psihoterapeuta. No ipak se ne smije zaboraviti da uvijek važi ono što je Apostol rekao: "Prigibam koljena pred Ocem od koga se imenuje svako roditeljstvo nebu i zemlji." Brak, sakrament braka, savez je osoba u ljubavi. A ljubav može biti produbljena i očuvana samo od Ljubavi, one Ljubavi koja je "izlivena u našim srcima po Duhu Svetomu koji nam je dan" (Rim 5,5).

Prigibajući koljena pred Ocem, Apostol moli da "dadne... da se ojačate u snazi po njegovom Duhu u nutarnjega čovjeka" (Ef 3,16). Ta "snaga nutarnjega čovjeka" nužna je obiteljskom životu, osobito u kritičnim momentima kad je, naime, ljubav koja je u liturgijskom obredu bračnoga pristanka izražena riječima: "Obećajem ti vjernost uvijek... u sve dane života svoga" pozvana pobijediti tešku kušnju.

Zaštitnička molitva za obitelj

Gospodine Isuse, u rane tvoga presvetoga Srca stavljam sebe i sve članove svoje obitelji. Ponizno te molim, oprosti nam sve naše grijehе i učini naša srca po svojem Srcu, blagom i poniznom. Molim te da svojom predragocjenom Krvlju prekriješ, ispuniš i zaštitiš mene i sve članove moje obitelji. Isuse Kriste, ti si jedini Gospodin i naš Gospodar; samo ti imaš svu vlast nad svima nama.

Gospodine Isuse, opečati svojom presvetom Krvlju sve članove moje obitelji, prostore u kojima živimo i radimo, sve ljude s kojima se susrećemo i surađujemo, sva prijevozna sredstva kojima se služimo, sve izvore dohotka i sva materijalna sredstva koja su nam od Boga namijenjena i koja već posjedujemo.

Isuse, ulij nam svoju ljubav za sve ljude, osobito one koje teško prihvaćamo i one koji nas ne vole. Neka tvoja sveta Krv, Isuse, slomi snagu svake loše navike među nama, svih negativnih riječi, misli, želja, osjećaja i postupaka. Otkloni od nas posljedice negativnosti iz prošlosti. Po svojoj muci i uskrsnuću učini nas otvorenim za sve što nam želiš dati. Neka nas tvoja Krv opere i iscijeli sve naše rane. Neka snaga tvoje Krvi slomi u nama i među nama sva negativna naslijeđa duha i duše koja se žele prenijeti na nas od pokojnih članova naše obitelji (zastati i nabrojiti).

Isuse, svojom svetom Krvlju operi ih i otkupi kod nebeskog Oca i uvedi ih u svoju slavu. Hvala ti za tvoju i našu Majku, za svete zaštitnike moje obitelji, za anđele čuvare svakog od nas, za njihovu neprestanu pomoć i zaštitu. Slava tebi, Gospodine Isuse! Amen. Slava Ocu...



Duh Sveti u životu Crkve

Piše: fra Robert Kavelj



Svake nedjelje kao Crkva stojeći ispovijedamo vjeru govoreći: „vjerujem... i u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca; koji izlazi od Oca i Sina. Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi; koji je govorio po prorocima.“ Svake godine, pedeset dana nakon Uskrsa slavimo svetkovinu Pedesetnice - Duhova, spominjući se Božjeg djela u kojem Duh Sveti silazi na apostole.

Unatoč tome, Duh Sveti često je „zaboravljena osoba“ Trojstva. Teško ga je zamisliti i još teže razumjeti. Tako treća božanska osoba često ostane zapostavljena jer ne razumijemo njegovu ulogu u našem životu. Ali, vjerujem, da će samo mali osvrt na ono što Duh Sveti čini za nas uroditi novom ljubavlju za Duha Svetoga koji ima moć obogatiti naš duhovni život više od onoga što možemo zamisliti.

Duh Sveti u povijesti spasenja
Ključ za razumijevanje Duha Svetoga nalazimo u gore navedenom vjerovanju. On je Gospodin. Da bi mogli razumjeti što čini, počinjemo s onim što on jest. Duh Sveti je Bog, zajedno s Ocem i Sinom. Njemu pripada jednaka čast kao Ocu i Sinu, a to je čast koja se daje samo Bogu. Zato što je Gospodin, on je i životvorac. Bog je uvijek jedan, pa makar tri osobe. Ima jednu misiju, a to je čovjeka stvoriti i dati mu božanski život. Kad kažemo da je životvorac, ne mislimo samo na zemaljski život, nego da Bog koji je stvorio čovjeka, želi čovjeka imati u vječnosti sa sobom da dijeli s njim svoju ljubav i radost. Stoga Bog nije samo zadovoljan stvaranjem čovjeka, nego ga želi spasiti, uzdići i dati mu božanski život. U tom pogledu, stvaranje je dio povijesti spasenja, a spasenje je dio povijesti

stvaranja. U tu svrhu sve tri božanske osobe djeluju zajedno i, budući da se Trojstvo nikad ne može razjediniti, ono uvijek ima isti cilj.

Duh i vjera

No, Duha Svetoga pobliže upoznamo iz onoga što čini za nas. „Nitko ne može reći da je Isus Gospodin, osim po Duhu Svetom.“ (1Kor 12,3) Kao kršćani znamo da je Otac poslao svoga Sina na svijet kako bi svijet spasio. Da bi čovjek bio spašen, traži se vjera koja priznaje Krista kao Gospodina. Tako Duh Sveti u nas ulijeva krepost vjere po kojoj možemo vjerovati da Bog postoji, da je Krist uistinu njegov pomazanik, ali iznad svega ta krepost nam dopušta da svoj život predamo Bogu u povjerenju. Kršćanski život se ne da svesti na par stavova koje imamo o Bogu. Takva bi vjera bila presiromašna i nikako ne bi bila

vrijedna življenja. Ono što znamo o Bogu je lijepo i uzdiže duh, ali bez života ostaje isprazno. Da bi život bio ispunjen i radostan zahtijeva da ono što vjerujemo svojim intelektom, pretočimo u život. Vjera da Bog postoji i vjera u određen nauk o Bogu nalazi svoju puninu tek onda kad svoj život uskladimo s Božjom voljom. Bog nas poziva da svoju vjeru ispovijedamo riječima i životom. Taj poziv u čovjeku uzrokuje strah jer se protivi svijetu i zahtijeva smrt sebičnosti te obraćenje života. U biti, takav život je za nas ljude nemoguć bez Božje pomoći. Zato nas Duh Sveti želi ispuniti svojim životom i milošću. Dakako, od nas se traži sudjelovanje i pristanak, ali bez pomoći Duha Svetoga ne možemo govoriti ni o početku duhovnog života. On je onaj koji nas oblikuje u sinove pomažući nam da se svaki dan suobličujemo Kristu.

Koji je govorio po prorocima

U tom svjetlu jasnije vidimo njegov govor po prorocima. Prorok nije onaj koji ima viđenja ili koji pogađa što će se dogoditi u budućnosti. Prorok je onaj koji je čuo Božje riječi, povjerovao mu i svoj život uskladio s Božjim pozivom. Tek nakon što je svoj život formirao prema Božjoj riječi, prorok druge poziva da se Bogu vrate kako bi i oni primili život. Tako Duh Sveti djeluje po svim prorocima od Abrahama do Ivana Krstitelja. Međutim, Duh nije prestao pozivati proroke. U krštenju svi smo mi dobili udioništvo u Kristovoj proročkoj službi. Dakle, Duh Sveti i danas poziva proroke, poziva tebe da suobličiš svoj život Božjoj volji i da onda druge pozoveš da slijede Krista. U tom se otkriva poslanje Crkve. Mi smo oni koji smo pozvani iz svijeta, koji smo upoznali Boga, ali taj poziv nije da bismo se osjećali posebni i privilegirani, nego da i drugima prenesemo radosnu vijest.

Duh, Pismo i Tradicija

Zadatak proroštva ujedno je nešto

što nas ispunja radošću, ali i strahom. Čudimo se Božjoj ljubavi koja se usuđuje takav zadatak povjeriti slabom čovjeku, a u jedno nas je strah nedoraslosti tom zahtjevu. Pozvani da budemo su-otkupitelji, ne osjećamo se prikladni. Opet nam u pomoć uskače Duh Sveti. Jer da bismo izvršili svoj zadatak, prvo sebi moramo dopustiti da nas Bog oblikuje. U prvom redu, to se događa čitajući i slušajući Božju riječ u Svetom pismo. Biblija koja je nadahnuta Duhom Svetim, za nas je vrelo iz kojeg pijemo Božji govor. To nisu davno izrečene riječi koje nam govore o povijesti koja je prošla. One u svakom čitanju postaju živa riječ. Meditacijom, one postaju riječi za nas. Informiraju, ali i oblikuju nas jer je njihova inspiracija Duh Sveti koji nije Bog prošlosti, nego Bog živi. Tako Duh Sveti nastavlja voditi Crkvu - nas - koji u životima svetaca imamo najjasnije tumačenje svetih tekstova i koji smo pozvati da riječi Pisma pretočimo u svoj život. Duh čini da ono što je za čovjeka nemoguće, postane ostvarivo.

To isto čini s Tradicijom - pokladom vjere - koja je sačuvana u cijelosti unutar Crkve. Pred smrt Isus obećava svojim apostolima: "Branitelj - Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh." (Iv 14,26) Da bismo mogli ispravno živjeti, potrebno nam je ispravno znanje. Isus svojim učenicima obećava da ih on neće ostaviti same, nego će izliti na svoju Crkvu Duha Svetoga koji će ih nastavljati poučavati, po kojem ćemo biti sigurni da ono što Crkva govori nije plod određenog vremena ili kulture, nego Božje riječi koje se prenose u život i koje nam omogućavaju da živimo poput Krista.

Duh, molitva i karizma

Međutim, takav život je nemoguć bez molitvenog života. Moleći, kršćanin dopušta da ga Bog oblikuje i da

sudjeluje, već sada, u životu Trojstva. Iako se mi ne možemo svojim silama uzdići k Bogu, Duh Sveti nam pomaže zauzimajući se za nas. On naše molitve usavršuje i daje nam da postepeno otkrivamo lice Božje. Djelujući u nama, dopušta nam da upoznamo Oca i danomice postajemo sve više ono što smo stvoreni biti. Bog koji je čovjeka stvorio i dao mu svoje zapovijedi, ne želi da čovjek bude rob zakona, nego da živi u slobodi. To ne znači kršenje zapovijedi, niti puko obdržavanje propisa, nego to znači da se ljudski život sastoji od života u Bogu. Taj život se rađa jedino kao plod molitve u koju nas upućuje Duh. Naša ljubav proizlazi ne iz upoznavanja pravila, nego iz otkrivanja Boga zbog čije silne ljubavi želimo vršiti njegove zapovijedi koje su darovane u dobroti. Otkrivajući da je Bog ljubav, otkrivamo da su sve njegove zapovijedi plod neograničene ljubavi. To nas dovodi do želje da tu ljubav želimo uzvratiti, da hoćemo za Boga nešto učiniti ljubeći njega i bližnjega. Ta se želja ispunja karizmama koje Duh Sveti daje pojedincima u Crkvi. Svakome od nas udijeljen je neki dar kako bi izvršili poslanje u Crkvi. Isti Duh koji vodi Crkvu, vodi i njezine pojedinačne članove. Daruje nam karizme kako bismo u svijetu, na svoj način, svjedočili Božju ljubav. Primljena karizma čini samo početak. Suradujući s Duhom Svetim pozvani smo taj dar njegovati i izgrađivati kako bi urodio stotrukim plodom.

U našem izgubljenom vremenu posebno je dobro znati da nismo prepušteni samima sebi. Pripojeni smo velikom Božjem djelu spasenja čiji aktivni suradnici postajemo. U ovom uskrsnom vremenu, kada slavimo Kristovu pobjedu nad smrću i dar njegova Duha, obratimo se Branitelju kako bi nam dopustio otkriti svoje darove i suobličio nas Bogu kako bismo uistinu bili djeca Oca nebeskog. Sretan Vam Uskrs!

The Holy Spirit in the Church

By: fra Robert Kavelj

Every Sunday we profess our faith saying: “I believe... and in the Holy Spirit, the Lord, the giver of life; who proceeds from the Father and the Son. Who with the Father and the Son is adored and glorified; who has spoken through the prophets.” Every year, 50 days after Easter, we celebrate the feast of Pentecost, remembering the descent of the Holy Spirit on the Apostles. Despite that, the Holy Spirit remains “the forgotten person of the Trinity”. Indeed, he is hard to imagine, and even harder to understand. Since we don’t understand his role in our life, the third person of the Holy Trinity often remains forgotten. However, I do believe, that just a quick glance at the work of the Holy Spirit will enkindle in us with new love, which has the power to transform our lives into something greater than we can imagine.

The Holy Spirit in the history of salvation

The key to understanding the Holy Spirit can be found in the Creed. He is the Lord. In order to understand what he does, we have to understand who he is. The Holy Spirit is God, with the Father and the Son. To whom belongs the same glory as does the Father and Son, the glory of the one true God. Because he is the Lord, he is also the giver of life. God is always one, albeit in three persons, and has only one mission, which is to create man and give him divine life. When we say that he is the giver of life, we don’t mean just that he created man, but that he wants eternal life for the man he has created. A life which he will share with God in love and joy. That is why God is not satis-



fied simply by the existence of man, but instead goes far as to save that man, infusing into him the divine life. In that regard creation is part of salvation history, and salvation is part of creation history. The two cannot be divided. In that goal the three divine persons act in union.

The spirit and faith

We better come to understand the Spirit, however, by what he does for us. “No one can say that Jesus is Lord, except by the Holy Spirit.” (1Cor 12:3) As Christians we know that the Father sent the Son so that he may save the world. In order for man to be saved he requires faith which affirms Christ as Lord. Hence, the Holy Spirit pours out the theological gift of faith through which we may come to believe that God exists, to say that Jesus really is Christ, and above all to entrust our life to God. The Christian life cannot be reduced to a few truths we know about God. Such faith would be too impoverished, and wouldn’t

be worth living. That which we know of God is beautiful, and lifts up the soul, but without translating it into everyday life, it remains empty. In order for life to be lived fully, and joyfully, that which we believe in our minds must be lived out in our actions. The belief that God is real and the affirmation of religious truths find its fullness only when we conform our lives to the will of God. God calls us to proclaim our faith by word and deed. This call terrifies man, because it places before him a great task, a call to reject the ways of the world, death to selfishness, and a new way of life. In fact, that life would be impossible without God’s help. That help comes from the Holy

Spirit who fills us with his life and grace. It goes without saying that this requires ascent and cooperation on our part, but without the help of the Holy Spirit we couldn’t even begin a spiritual life. He is the one who conforms us to Christ, calling us daily to become more like him.

Who has spoken through the prophets

In the light of that faith we can understand his speech through the prophets more clearly. The prophet is not so much the one who has visions or who foretells the future. The prophet is one who has heard the word of God, believed, and has first conformed his life to God's call. Only after being formed himself, is he sent out to call others to return to God. So, the Holy Spirit works through all the prophets from Abraham to John the Baptist.

Even today the Holy Spirit speaks through the prophets. In baptism we have all come to share in Christ's role as prophet. Therefore, the Holy Spirit calls us to be prophets so that we may conform our lives to the life of Christ, and to call others to him. We are the ones called out from the world, but not in order to feel privileged, but so that we may share the good news with others.

The Spirit, the Scriptures, and the Tradition

The call to prophecy fills us with joy and trembling. We wonder at God's great love, which dares to trust such weak creation with so important a task, while at the same time we fear our own insufficiency. We see ourselves called to be co-redeemers with Christ, and yet feel unsuitable for the task. Again, the Holy Spirit comes to our aid. In order to fulfill our call, we first have to allow God to shape us. This happens primarily by reading and listening to the words of Sacred Scripture. The Bible, inspired by the Holy Spirit himself, is for us a spring from which we drink God's word. Those are not distant words spoken in ages past, but words that come to life every time we encounter them. In every reading they become a living word.

Meditating on them, they become

words directed at us. They inform us, sure, but more than that, they form us, because their author is the Holy Spirit who is not the God of the dead, but the living God. In that way the Spirit continues to lead the Church - us - who in the lives of the saints find the clearest understanding of the words of Scripture.

Now, we too are called to follow the words in our life. The Spirit makes what seems impossible, achievable. The same he does with Tradition - the deposit of faith - preserved in its entirety in the Church. As before his death Jesus promised his Apostles: "The Advocate, the Holy Spirit that the Father will send in my name - he will teach you everything and remind you of all that I told you." (Jn 14,26) In order to live right we need to know the Truth. Jesus promised his followers that he will not leave them orphans, but that he will pour out onto his Church the Holy Spirit who will continue to teach them, and who will ensure that what the Church says is not the fruit of the spirit of the times or of any one particular culture, but the words of God, which enable us to live as Christ.

The Spirit, prayer and charism

That life, however, is impossible without prayer. In prayer the Christian allows God to change him so that he may, here and now, start to partake in the life of the Trinity. Though we cannot, by our strength, rise to God, the Holy Spirit helps by interceding for us. He perfects our prayer, allowing us to slowly come to know the face of God. Working within us he allows us to become the person we were created to be. God, who created man, does not wish him to be a slave to laws, but to live in the freedom of the children of God. This means that man is not primarily the follower of laws, but that his life is fullest in God. That life is born only of a life of prayer. Our

love flows out of discovering God. Having discovered God we come to love him, and that love gives rise to a desire to follow his commandments, which we come to realize are given out of his abundant goodness.

He gives us a charism, so that we may witness to the world the love of God, in our particular way. The gift is just the beginning. In cooperation with the Holy Spirit we are called to nourish and cultivate our charism so that it may bear fruit a hundred fold.

That same love calls us to return the love we have received, and enkindles in us a desire to do something for God, and our neighbor. That desire is fulfilled through the charisms granted to us by the Holy Spirit. Each of us has been given a gift in order to live out our mission in the Church. The same Spirit that leads the Church leads also its individual members. He gives us a charism, so that we may witness to the world the love of God, in our particular way. The gift is just the beginning. In cooperation with the Holy Spirit we are called to nourish and cultivate our charism so that it may bear fruit a hundred fold.

In our modern time it is particularly comforting to know that we are not abandoned. We are joined to God's great work of salvation. In this Easter time, when we celebrate the victory of Christ over death, and give thanks for his gift of the Holy Spirit, let us turn to the Paraclete so that we may indeed become children of the heavenly Father. Happy Easter!

Nepoznati hrvatski blaženik: BLAŽENI JAKOV ZADRANIN

Piše: fra Lovro Šimić



Via Beato Giacomo – Put blaženog Jakova (Zadranina) je ime glavne prometnice u gradu Bittetu, u provinciji Bari, regiji Apuliji u južnoj Italiji, koja povezuje samostan i svetište bl. Jakova (Zadranina) i katedralu sv. Mihaela Arkandela. Tko je blaženi Jakov Zadrarin i kako je dospio u južne krajeve Italije i kakve veze ovaj put ima s njim?

Prema narodnoj predaji, bl. Jakov koji je bio franjevac - redovnik i većinu svoga života proveo u samostanu u gradu Bitettu, spasio je život lokalnog kneza Mattea Andrea Acquavive od kralja Ferdinanda koji je stolovao u Napulju i koji je, zbog organizirane urote protiv kralja, bio naredio da se svi knezovi ubiju. U znak zahvalnosti za spašeni život, ovaj knez dao je sagrađiti tu cestu dugu nešto više od kilo-

metra i danas je jedna od najvažnijih prometnica ovoga grada. No, kako je bl. Jakov dospio do Bitteta?

Prema izvorima koji su jako oskudni, znamo da je bl. Jakov Zadrarin, još poznat kao Jakov Ilirac, Jakov Dalmatinac, Jakov Slaven, Jakov od Bitteta, rođen u Zadru oko 1400. g. Njegovi roditelji otac Leonardo i majka Blaženka (Beatrice) Varingez krstili su ga u zadarskoj crkvi Gospe od Porta (danas više ne postoji). Nemamo nikakvih podataka o njegovu djetinjstvu i mladenačkom životu dok nije u svojim ranim dvadesetima stupio u samostan sv. Frane, samostan Zadarske franjevačke provincije, gdje oblači priprosto odijelo Asiškog siromaška i postaje redovnikom koji je služio u samostanu i vršio najraznovrsnije poslove koji nisu uvijek bili lagani.

Odlikovao se poslušnošću, jednostavnošću, ali i ustrajnom svakodnevnom molitvom. Jednom prilikom pratio je svoga provincijala na kapitul u Asiz i nakon što je kapitul završio zamolio je svoga poglavara da ga ostavi u Italiji i ovaj je to dopustio. Bl. Jakov zaputio se u južni dio Italije boraveći u nekoliko samostana, a najveći dio svoga redovničkoga života proveo je u talijanskom samostanu u gradu Bittetu. Marljivo je vršio službe vratar, vrtlara, prosjaka, a na poseban način se isticao kao kuhar. Cijeli grad Bitteto i okolica časte ovoga blaženika tjedan dana kroz različite priredbe, bilo vjerske, bilo kulturne i društvene, a na poseban način kuhanjem hrane po njegovim receptima – njemu u čast.

Bl. Jakov Zadrarin suzaštitnik je grada Bitteta. Jedna od najpoznatijih procesija u južnom dijelu Italije je procesija posvećena bl. Jakovu Zadrarinu tijekom koje se relikvijar s njegovim moćima nosi od samostana do katedrale i nakon tri dana vraća se natrag u samostan. Bl. Jakov pomagao je svima onima kojima je pomoć bila potrebna. Posebno se ističe njegova požrtvornost kojom je dvorio bolesnike toga grada za vrijeme kuge. Po njegovu zagovoru grad je čak bio i očuvan od ponovne zaraze tom opakom bolešću. Živio je svetačkim životom. Bio je čovjek molitve. Sve što je radio, prožimao je molitvom. Toliko je znao uroniti u molitvu, da su ga braća znala naći u potpunom molitvenom zanosu kao i to da je lebdio. Posebno se odlikovao pobožnošću prema bl. Djevici Mariji i Kristovoj muc. Još za života bio je obdaren karizmama proroštva i čudesa.

Na glasu svetosti je i umro. Različiti izvori navode različite godine smrti. Talijanski izvori navode da je umro 27. travnja 1496. u dubokoj starosti. Nakon njegove smrti narod ga je počeo štovati kao sveca. Njemu u čast odmah je sagrađena i kapela gdje je i pokopan. Dvadesetak godina nakon njegove smrti kada su otvorili njegov grob, pronašli su neraspadnuto tijelo ovoga blaženika.

Blaženim ga je proglasio papa Klement XI. 29. prosinca 1700. i odobrio je njegovo štovanje za cijeli Franjevački red. Papa Leon XIII. dopustio je da se ovaj blaženik posebno štuje i u Zadarskoj nadbiskupiji. Papa Benedikt XVI. potpisao je 19. prosinca 2009. g. dekret o junačkom stupnju kršćanskih kreposti za blaženoga Jakova Zadranina.

Proglašenjem svetim još se iščekuje – traži se još jedno čudo izmolkano po njegovu zagovoru. Možda bi to čudo bilo da hrvatski narod napokon sazna tko je ovaj blaženik i kako je njegov zagovor kod Boga moćan i time naš narod dobije još jednoga krepkog junaka uzdignuta na čast oltara.

Kada je u lipnju 1989. godine relikvija ovoga blaženika došla u Zadar, sveto misno slavlje predvodio je tadašnji nadbiskup Marijan Oblak i u svojoj homiliji više puta je tužno zavapio:

„Oprosti nam, blaženi Jakove, što smo te zaboravili.“ Molimo da nam po zagovoru bl. Jakova Zadranina Gospodin bude milostiv i da dobijemo još moćnijeg zagovornika na nebu.



Sljedeći Mladifest – Susret hrvatske katoličke mladeži Amerike i Kanade održat će se u hrvatskoj župi sv. Ante u Los Angelesu, objavljeno je na službenim stranicama Hrvatske katoličke mladeži Sjeverne Amerike.

Nakon što je protekli Mladifest održan u hrvatskoj župi sv. Jeronima u Chicagu, ovaj godišnji susret seli na zapadnu obalu američkog kontinenta, u staru hrvatsku iseljeničku zajednicu na obalama Pacifika.

Mladifest je započeo godine 2013. na hrvatskom franjevačkom središtu Kraljica Mira na Norvalu kod Toronta gdje je održan tri puta. Nakon toga sljedeće hrvatske župe bile su domaćini susreta: župa Srca Isusova u Milwaukeeju, župa Bezgrješnog Srca Marijina u Vancouveru, župa hrvatskih mučenika u Mississaugi, Hrvatska katolička misija sv. Nikole Tavelića u Montrealu te već spomenuta župa sv. Jeronima u Chicagu.

„Radujemo se sljedećem susretu u Los Angelesu i molimo Boga da nas po zagovoru hrvatskih svetaca i blaženika blagoslovi u našem nastojanju življenja vjere naših očeva i majki“, poručuju iz Hrvatske katoličke mladeži Sjeverne Amerike.

VIDIMO SE U LOS ANGELESU!

Fra Jozo Grbeš: Neću nikada biti daleko jer blizine ne poznaju odlaske!

Razgovarao: fra Antonio Musa



FOTO: Hrvoje Bazina, fra Jozo se obraća vjernicima u crkvi sv. Jeronima u Chicagu gdje je dugo godina služio kao župnik.

Dragi fra Jozo, proteklih 10 godina služio si kao starješina nas hrvatskih franjevaca u Americi i Kanadi. U Americi si već 30 godina. Kada pogledaš unatrag, što Ti dolazi na pamet?

Zahvalnost. Uvijek kada nastavljamo tamo gdje su stali oni prije nas, čovjek mora osjećati zahvalnost. Puno je naše braće utkano u naš put na ovim prostorima. Mnogi ljudi koje sam susreo, nadahnuće su za služenje. Sve sudbine koje su postale dio moje sudbine su veliki dar. Ljudi su najveće bogatstvo. Oni čine i povijest i sadašnjost. Zbog njih sam ja ovdje uvijek bio i ostao doma.

Ti si jedan od ljudi koji možda i ponajbolje poznaje stanje naših zajednica u Sjevernoj Americi. Što Ti se čini: koje su prednosti, koji izazovi, a koja su ograničenja ovoga našega trenutka?

Naše zajednice su obiteljske zajednice. Naše župe su obiteljske župe. Obitelj je središte svega. Obitelj je mjesto gdje je čovjek doma. U toj obitelji sve se poznaju. U našim župnim zajednicama sve se poznaju, dijele svoje dane s onima koji dijele njihov život. Budući da se danas obitelj pokušava redifinirati, sve je veći izazov sačuvati je od napada Zloga i os

Na kapitulu Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM koji se krajem travnja održao u Mostaru naš dosadašnji kustos fra Jozo Grbeš izabran je za provincijala. Tom prigodom donosimo ekskluzivni intervju s novoizabranim Provincijalom u kojem fra Jozo osobno i otvoreno progovara o temama koje su bitne i našim čitateljima. Hvala fra Jozi na spremnosti!

tati dosljedan originalnosti nakane i smisla. Vjerujem da su naše župne zajednice i odgoj u Duhu tu ključni.

Kako u svemu tome izgleda šira sve-hrvatska slika? Kako iz Tvoje perspektive izgleda veza koju Domovina drži s nama u tuđini? Računa li Domovina s nama i u kolikoj mjeri?

Vjerujem da računa. Dijaspore je velika i zahtjevnost, ali je dijaspora u stalnoj ljubavi s domovinom. Mislim da joj domovina treba više otvoriti ruke, pokazati više ljubavi i dati joj priliku da dođe doma. Kada imate ovakvu dijasporu, to je blagoslov. Vjerujem isto tako da ima dobrih želja sa strane nekih ljudi na vlasti, ali čini mi se da nedostaje praktičnosti provedbe. Bilo bi jako dobro kada bi domovina samo poslušala čežnju hrvatskog čovjeka iz daljine svijeta.

Nakon 30 godina svećeničkog rada u iseljeništvu, braća su Te izabrala da vodiš Provinciju hercegovačkih franjevaca. Naša je Provincija opsegom ogromna, poviješću bogata i zvanjima plodna. Ipak, u svemu tome postoje i brojna otvorena pitanja. Kakve Ti misli prolaze glavom sada dok preuzimaš ovu važnu službu?

Bože pomози! Teret je velik. Ali vjerujem da je i milost veća. Promjena je ovo ogromna za mene, ali i za braću. Ako mogu ja, vjerujem da svi možemo! Ja nisam nikada bio za održavanje statusa quo. Ja vjerujem da je čovjek pozvan rasti i ići naprijed. Stoga vjerujem da ovo vrijeme pred nama jest vrijeme rasta, promjena, napuštanja "comfort zone" svagdašnjice i uranjanje u novo i nepoznato u kojem pronalazimo jednostavnu mudrost koja kaže: ako čovjek ne raste i ne ide naprijed, on umire.

Ovih dana preuzimaš upravljanje Provincijom koja je brojna i čiji je apostolat vrlo širok. Jedno od najbitnijih područja našeg apostolata je i rad sa hodočasnici u Međugorju. Tamo si i sam često odlazio kao hodočasnik. Kakav je osjećaj sada u Međugorje doći kao hercegovački provincijal?

Postoje mjesta na kojima čovjek može samo šutjeti. Ponizno se sagnuti i reći evo me! Međugorje je postalo milost svima onima koji ozbiljno shvate poniznost.

U Bosni i Hercegovini brojna su otvorena pitanja, a među njima se ističe pitanje ravnopravnosti našeg naroda. Što mi kao Crkva možemo učiniti na ovome polju rada i dijaloga s jedne strane i jasne opredijeljenosti za slobodu našeg nacionalog bića na tim povijesnim hrvatskim prostorima s druge strane?

Hrvati stoljećima putuju ovim prostorima. Sami sebi određuju put. Pri

Tako je govorio fra Jozo čitateljima Vjesnika:

Životno pitanje za nas je: što nam je u životu važno? Tko nam je važan? Ako provedemo malo više vremena u tišini, slušajući Gospodina bili bismo smireniji ljudi, s manje brige, svakodnevnih pritisaka i živjeli bismo život dublje i bogatije. Davanje je važno. Jako važno. Ali isto tako je i primanje važno. Nitko od nas nije samo-dostatan. Trebamo biti otvoreni drugima koji nas mogu obogatiti, učiniti nam život ljepšim. Punina života ne može se dogoditi bez duhovnosti, zdrave i duboke.

Čovjek je na putu stalno iz prolaznoga u neprolazno, iz zemaljskoga u vječno, iz bijednoga u dobro, iz grešnoga u čisto. Čovjek je stoga putnik koji spoznaje da je njegov dom tamo gdje se duša osjeća dobro. On stoga bira ne vezanost za stvari, nego postaje temeljito svjestan svog putničkog hoda i brine se za dušu koja svoj dom pronalazi u onome što traje, a ne što prolazi.

Ljudi u potrazi za svetim odvažavaju se ostaviti sve i poći na put. Ostaviti sve i poći na put! Bez obzira je li to duljina hoda tjednima do Santiago de Compostella, ili je to put do lurske špilje koja nudi mir, ili je to odlazak Gospi u Chenstohovu ili je gužva s milijunima u Mexico Cityju oko Gospe Guadalupske ili je to hod po međugorskom kamenu. Svi ti putnici imaju jedan zajednički put: hod prema sebi da bi našao sebe.

jeđeni put nimalo nije jednostavan, pun je mučenika i sukoba, ratova i odlazaka, bijede i uspjeha, ali je njihov put. Sloboda je očitovana u izboru. Ako nema izbora, onda nema slobode! Ako vam netko drugi određuje granice slobode ili granice izbora, onda nema niti jednoga niti drugoga. Ljudsko dostojanstvo upravo traži garanciju u političkom principu samodređenosti jer povijest totalitarizma ga uči da je suprotno opasno. Crkva slijedeći Kristov nauk mora uvijek biti jasna: Sloboda je dar, a istina oslobađa. Stoga glavu gore i bez straha!

Svećenik si gotovo 30 godina, fratar koju godinu više... Što je ono što je Tebe oduševilo i što te trajno oduševljava da svakoga dana biraš služiti Bogu, Crkvi i ljudima u habitu Siromašnoga Franje iz Asiza?

Ljubav! Sve što mislim i želim i radim i sanjam potječe od nje. Ako volite, onda je tako jednostavno služiti. Ako služite, onda ste sretni. Ako volite, tako je jednostavno imati dobru obitelj, biti dobar brat, sestra, otac, majka, muž, su-

pruga, dijete, svećenik, sestra. Ako ljubav nije prvotni naš poziv, riječi su prazne, a život formalan. Zato je ljubav prva i temeljna Kristova zapovijed. Ja sam bez nje ništa.

U ovo naše vrijeme, nakon svega što se sa svijetom događalo u proteklih nekoliko godina, kao da je u nama i oko nas duboka duhovna glad i žeđ. A svijet i ljudi kao da neprestano tu glad pokušavaju utažiti na krivim mjestima i na krive načine. Što mi, ljudi vjere, možemo učiniti kako bismo pomogli sebi i drugima na ovom polju?

Hrana je najvažniji dio zemaljskog postojanja. Svi smo danas postali svjesni vrijednosti zdrave hrane i utjecaja loše hrane na naše tijelo. Oni koji se bave hranom, savjetuju nam što jesti, što izbjegavati. Tako je i s dušom. Moramo je dobrom hranom hraniti. Postoje oni koji nam savjetuju kako hraniti dušu. Stoga ljudi vjere moraju biti svjesni te odgovornosti i biti oni koji će hraniti gladne duše gladnoga vremena. Ta glad svake godine je sve veća. Naša odgovornost još veća!

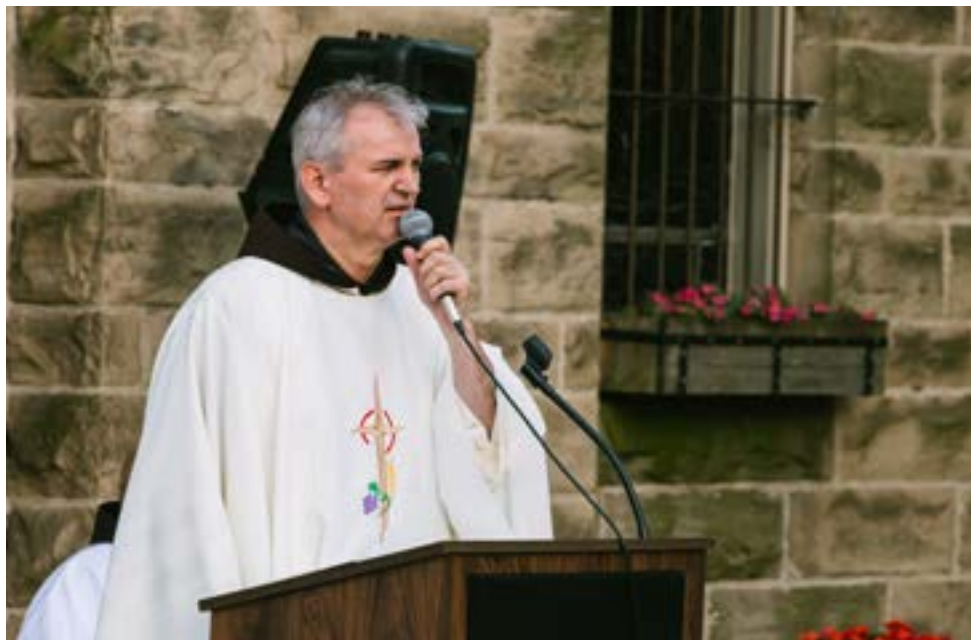
Kroz svoje duge godine iseljeničke sudbine susreo si i upoznao brojne ljude. Sam si vrlo često znao kazati da su ljudi i njihove sudbine najvrijednije što čovjek može primiti. Životne priče hrvatskog čovjeka u iseljeništvu i osjećaji koje naši iseljenici dijele obilježili su i Tvoj rad na Njivi Gospodnjoj pastorala u tuđini. Čega se osobito rado sjećaš, a što bi možda želio zaboraviti?

Dijaspora je moja velika obitelj. Ja zaista volim sve te ljude raširene diljem ovog velikog kontinenta, ali i drugih gdje sam bio. Njihovi životi su ispričali najvažnije priče. Velika mi je čast što su mnogi od njih svoje živote dijelili sa mnom. Neke sam zapisao, neki se pišu, a svi su u srcu. I ovaj moj odlazak (nadam se na kratko) nije odlazak od njih. Oni su sa mnom i ja s njima. Ne bih želio ništa zaboraviti, ali se sjećam posebice cijele jedne generacije koja je puno patila, a koja je otišla pred nama u vječnost. Zbog njih se isplati dalje nastaviti, dijeliti sudbine njihovih obitelji i vječno se nadati u dobro koje ne umire.

Na koncu: mnogi Te naši čitatelji poznaju, poštuju i duboko vole. Mnogima si bio suputnik, prijatelj, duhovnik i brat. Siguran sam da s pozornošću čitaju i ove retke. Zato, umjesto pitanja, na koncu stoje dvije točke i prilika Tebi da kažeš što ti je na srcu u ovome trenutku:

Volim vas više nego se može vidjeti na ovom papiru. Ljubav nema uvjeta niti zaborava. Ona je trajnija od svega i ne zaboravlja one koji vole. U njoj nema "zbogom" niti rastanaka. Ona povezuje i vraća, daruje i ispunja. Zato ponizne duše kažem: na mene možete računati. Neću nikada biti daleko jer blizine ne poznaju odlaske!

Fr. Jozo Grbeš: I will never be far away.



Dear Fr. Jozo, for the past 10 years you have served as the superior of us Croatian Franciscans in America and Canada. You've been in America for 30 years. When you look back, what comes to your mind?

Gratitude. Whenever we continue where those before us left off, one must feel grateful. Many of our brothers are woven into our journey in this area. There are a lot of people whom I met who were inspired to serve. All destinies that have become part of my destiny are a great gift. People are the greatest gift! They make up both the past and the present. Because of them, I have always been at home here.

You are one of the people who perhaps knows best the state of our communities in North America. What do you think: what are the advantages, what are the challenges, and what are the limitations of this moment of ours?

In this issue of Croatian Franciscan Herald we have a chance to read the interview with Fr. Jozo Grbeš, newly elected provincial minister of Franciscan province in Herzegovina and our ex-custos.

Our communities are family communities. Our parishes are family parishes. The family is the center of everything. Family is where a person is at home. In that family, everyone knows each other. In our parish communities everyone knows each other, they share their days with those who share their lives. As the family tries to redefine itself today it is an increasing challenge to save it from the attacks of the Evil One and remain consistent with the originality of intent and meaning. I believe that our parish communities and up-bringing in the Spirit are key here.

What does the bigger Croatian picture look like in all of this? What does the connection that the Homeland keeps with us abroad look like from your perspective? Does the Homeland count on us and to what extent?

I believe it does count on us. The diaspora is large and demanding, but the diaspora is in constant love with the homeland. I think Croatia needs to open her arms more, show more love and give them the chance to come home. When you have a diaspora like this, it is a blessing. I also believe that there are good wishes from some people in power, but it seems to me that there is a lack of practical implementation. It would be very good if the homeland would just listen to the longing of the Croatians from far away.

After 30 years of priestly work in the diaspora, the brothers chose you to lead the Province of the Herzegovinian Franciscans. Our Province is vast in scope, rich in history, and prolific in vocations. However, there are many open questions in all this. What thoughts are going through your head now as you take on this important ministry?

God help me! The burden is great. But I believe God's grace is greater. This is a very great adjustment for me personally, but also for our brothers. If I can do this, then I believe we all can! I have never been in favor of maintaining the status quo. I believe that man is called to grow and move forward. Therefore, I believe that this time before us is a time of growth, change, abandonment of the "comfort zone" of everyday life and immersion in the new and unknown in which we find simple wisdom that says: if man does not grow and move forward, he dies.

These days you are taking over the management of a Province that is numerous and whose apostolate

is very broad. One of the most important areas of our apostolate is working with pilgrims in Medjugorje. You often went there yourself as a pilgrim. How does it feel to come to Medjugorje now as the Herzegovinian provincial?

There are places where one can only remain silent. Humbly bend down and say here I am! Medjugorje has become a place of grace to all those who take humility seriously.

There are many open issues in Bosnia and Herzegovina, and among them is the issue of equality of our people. What can we as the Church do in this field of work and dialogue on the one hand and a clear commitment to the freedom of our national being in these historical Croatian territories on the other hand?

Croats have been traveling through this area for centuries. They determined their own path. The journey is by no means easy. It is full of martyrs and conflicts, wars and departures, misery and success, but it is their path. Freedom is manifest

ed in choice. If there is no choice, then there is no freedom! If someone else sets your limits of freedom or limits of choice, then there is neither. So the choice is clear! The Church, following the teachings of Christ, must always be clear: Freedom is a gift, and truth makes us free. So stand up and be fearless!

You have been a priest for almost 30 years, a friar for a few more ... What has inspired you and motivated you to choose to serve God, the Church, the people, and the habit of Poor Francis of Assisi every day?

Love! Everything I think and want and do and dream comes from the gift of love. If you love, then it is so easy to serve. If you serve, then you are happy. If you truly love then it is easy to have a good family, to be a good brother, sister, father, mother, husband, wife, child, priest, sister... If love is not our foundation, then words are empty, and life is formal. That is why love is the first and fundamental commandment of Christ. I'm nothing indeed without it.

FOTO: Detalj s proslave svetog Ante u Chicagu. Tradicionalna fotografija fratara sa okupljenom djecom. Pod misom svake godine bude i blagoslov djece.



During this time, after everything that has happened to the world in the past few years, there is a deep spiritual hunger and thirst in and around us. The world and people seem to be constantly trying to satisfy this hunger in the wrong places and in the wrong ways. What can we, people of faith, do to help ourselves and others in this field?

Food is the most important part of earthly existence. We have all become aware today of the value of healthy food and the impact of bad food on our body. Those who deal with food advise us what to eat, what to avoid, so it is with the soul. We have to feed our souls with good food. There are those who advise us on how to feed the soul. Therefore, people of faith must be aware of this responsibility and be the ones to feed the hungry souls, which is growing every year. Our responsibility is even greater!

Through your many years of living in the States, you have met many people. You have often said that people and their destinies are the most valuable gift a person can receive. The life stories of the Croatians in the diaspora and the feelings that they share have also marked your work in the Field of the Lord's pastoral care abroad. What do you especially like to remember, and what might you want to forget?

The diaspora is my big family. I really love all these people spread all over this great continent, but also others where I have been. Their lives told the most important stories. It is a great honor to have many of them share their lives with me. Some I have written down, some are written, and all are in my heart. And this departure of mine (hopefully for a short time) is not a departure from them. They are with me and I am with them. I would not like to

forget anything, but I remember in particular the whole generation that suffered a lot and that went before us into eternity. Because of them, it pays to continue, share the destinies of their families and forever hope for the good that does not die.

Finally, many of our readers know, respect, and deeply love you. To many you have been a companion, friend, spiritual leader, and brother. I'm sure they are reading every word in these lines carefully. Instead of asking more questions, I'd like to give you the chance to say what is in your heart now:

I love you all more than the words on this paper can say. Love has no conditions nor is it forgotten. It lives on. There are no farewells because it connects and returns, bestows, and fulfills. That is why I say with a humble soul, you can count on me. I will never be far away.



Gornja fotografija: s fratriba u Chicagu za vrijeme redovitih duhovnih vježbi u rujnu 2019.

Donja fotografija: Molitva na groblju pokojnih fratara na groblju Holy Sepulchre u okolici Chicaga.



Upper photo: With other friars at the retreat held in St. Anthony's Friary at Drexel, Hyde Park, September of 2019

Bottom photo: Prayer at the Holy Sepulchre cemetery on the gravesites of Croatian franciscans.

TIJELOVO

Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove

Nedjelja, 16. lipnja



*U sjećanje na hrvatskog
domoljuba i branitelja*

Nikola Štedul
1937. - 2022.



U Zagrebu je 15. ožujka, 2022. godine preminuo Nikola Štedul. Pokojni Nikola je rođen 1937. godine u Rešetarima kod Duge Rese. Svršetkom srednje škole godine 1956., ne želeći služiti jugoslavensku vojsku, emigrira u Australiju gdje se politički aktivira u organizaciji H.N. OTPOR.

Nakon što je godine 1973. posjetio Europu, australijske vlasti mu poništavaju putovnicu, zabranjujući mu povratak u Australiju pa je bio prisiljen nastaniti se u Škotskoj sa strogo ograničenim kretanjem. U Škotskoj na sveučilištu Dundee završava studij filozofije i politologije stečući zvanje magistra znanosti. Godine 1975. izabran je u pročelnništvo H.N. OTPORA za političkog tajnika. Bio je odlučan zagovornik pomirbe Hrvata i sam je pružio ruku svoj krvnicima.

Kada je godine 1981. u Švedskoj utemeljen Hrvatski demokratski pokret (H.D.P.), Štedul je izabran za predsjednika. Na toj dužnosti je bio i 1988. godine, kada je jugoslavenska tajna služba (UDBA) pred obiteljskom kućom u Škotskoj na njega izvršila atentat, točno 10 godina nakon što mu je u Parizu ubijen bliski prijatelj i suradnik Bruno Bušić. Cijeli život je bio na nečijem nišanu i to iz samo jednog razloga: jer se borio za slobodnu, neovisnu i demokratsku državu. Nikoga nije mrzio, nikome nije želio zlo, nikada osuđivan, čak nije mrzio ni državu koja je na njega poslala ubojice.

„I kada bi me i sad netko pitao, jesam li ja bio zakleti neprijatelj Jugoslavije, odgovorio bih: 'Ne, nisam. Ja sam samo i jedino zakleti prijatelj svoje domovine Hrvatske'.“ Nakon 35 godina emigracije, na početku Domovinskog rata 1991., zajedno sa suprugom vraća se za stalno u Hrvatsku da sa svojim narodom podjeli njegovu sudbinu, uključujući se aktivno u obranu Domovine. Počivao u miru Božjem i neka mu je slava! (KM)

U sjećanje na hrvatsku Heroinu

dr. Vesnu Bosanac
1949. - 2022.





Iz života naših župnih zajednica



Sv. Jeronim St. Jerome Chicago

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Ivica Majstorović, župnik,
fra Antonio Musa, župni vikar

2823 S Princeton Ave
Cardinal Stepinac Way
Chicago, IL, 60616

www.stjeromecroatian.org
stjeromecroatian@gmail.com
312-842-1871

KRŠTENI U NAŠOJ ŽUPI BAPTIZED AT OUR PARISH

- Siena Grace Larson
- Veronika Karola Kirby
- Giovanni Murabito
- Gianna Loren Pasqua
- Marko Pavlović

*Neka rastu u mudrosti i ljubavi Božjoj!
May they grow in the wisdom and the
love of God!*

SJEĆANJE NA IN MEMORY OF

- Manda Vuković
- Francis LaMantia
- George Mikičić
- Joyce Levato
- Ana Bebek
- Dolores Calderone
- Mary Balich Vujić
- Annette Rodich

*Počivali u miru!
May they rest in Lord's Peace!*

VJENČANI U NAŠOJ ŽUPI MARRIED AT OUR PARISH

- Josip Pavlović & Lucija Antolović
- Bradley Kveton & Madeline Perseghin

*Neka Bog blagoslovi ove nove obitelji!
May the Lord bless these new families!*

VRLO DINAMIČNO PROLJEĆE U SV. JERONIMA

Ovoga proljeća u našoj župi bilo je vrlo aktivno. Naši župni događaji su se vratili na ono vrijeme prije proljeća 2020. i na trenutke nam se činilo kao da se ništa nije ni događalo u protekle dvije godine. Proslavili smo tako po prvi put nakon 2019. Bakalar večeru s Klubom Poljičana, organizirali smo stol sv. Josipa s našim župljanima talijanskog podrijetla, a naše Marijino Društvo je održalo svoje redovite programe: Godišnji susret, proljetnu prodaju kolača i korizmenu duhovnu obnovu.

Hrvatska škola kardinal Stepinac nastavlja koračati prema slavlju 50. godišnjice svoga utemeljenja, a naša Škola sv. Jeronima ponosno slavi svoju 100. obljetnicu. Za tu prigodu objavljujemo i knjigu čestitki i novu kuharicu naše župe. Naši mladi su i ove korizme imali svoju duhovnu obnovu, a svečano smo proslavili i Majčin dan.

Osobito lijepi bili su obredi Velikoga tjedna i ove godine jako lijepo posjećeni. Na Veliki petak smo pjevali Muku Gospodnju, kako je to i običaj u hrvatskim crkvama diljem svijeta. Od srca zahvaljujemo svima koji uvijek i s puno ljubavi rade za našu župu. Bog vas blagoslovio!



Many celebrations took place at St. Jerome this Spring: St. Joseph's Table was the special one. It was held at St. Jerome for the first time after Santa Lucia church was closed. Thank you to our friends from ONIAC to letting us use the space.

Bakalar Dinner, Marian Society events, Youth group, Croatian School and St. Jerome School events.. St. Jerome Croatian Parish is back on the track and we are so happy to have many friends and parishioners joining us for our religious and social events. St. Jerome is home!



Louis i Kenny te brojni drugi volonteri i ove su godine našu crkvu učinili prekrasnom za slavlje Uskrsnih otajstava...



NEKE NOVOSTI U NAŠOJ ŽUPI SV. JERONIMA

Ove korizme naša je župa po prvi put organizirala Večer pasionske baštine. Sudjelovali su crkveni zborovi iz hrvatskih crkava iz Chicaga te KUD Hrvatska Baština.

Od ove godine naša župa je blagoslovljena s dva bogoslova. Naš bogoslov fra Slavko Anđelić koji boravi u samostanu sv. Ante na Drexelu, tako nam redovito pomaže za župni vjeronauk i za hrvatski pastoral. Mladi američki fratar fra Joshua Richter također je kroz ovu godinu dolazio na našu župu. On je radio kao kapelan za naše učenike u Školi sv. Jeronima te pomagao oko englesko-govorećeg pastoral.

Koliko su fra Joshua i fra Slavko pomogli ove godine ponajbolje govore dojmovi naših župljana nakon svećanih liturgija Velikoga tjedna i Uskrsa. Nadamo se da će i dogodine ovi mladi fratri biti s nama.

This year our parish was blessed to have two seminarians working their practicum at St. Jerome. Br. Slavko Anđelić, Croatian Franciscan seminarian was working with CCD and Br. Joshua Richter was working with our students at St. Jerome Catholic School. We hope that they will be with us next year again.



NAŠA JE ŽUPA OVE GODINE BILA BLAGOSLOVLJENA DA JE S NAMA BORAVIO I FRA MIRO RELOTA, GENERALNI VIZITATOR HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE. FRA MIRO JE U NAŠOJ CRKVI PREDVODIO PUČKU SVETU MISU U NEDJELJU 27. VELJAČE, A POD MISOM JE ODRŽANA I PROMOCIJA DUHOVNIH ZVANJA.

PUTUJTE S NAMA U SVETU ZEMLJU - ISUSOVU DOMOVINU

Ove jeseni naša župa organizira hodočašće u Svetu Zemlju - Isusovu domovinu. Sveta se Zemlja naziva i Petim evanđeljem jer je to najbolji način za iskusiti evanđelje, jer nam na svetim mjestima ono postane tako živo. Sve detalje o ovome hodočašću možete pronaći na posljednjoj stranici ovoga lista. Za sva pitanja uvijek nam se možete javiti emailom ili telefonom.



Hrvatska žena je ove godine, nakon dvije godine stanke, održala svoj humanitarni ručak u Hrvatskom centru u Chicagu. I kroz ove protekle dvije godine Žena je aktivno radila i pomagala potrebite. Od srca im hvala na svemu što čine za one najmanje...



Naša župna društva su kraljeznica života i pastoralnih aktivnosti u župi sv. Jeronima. Želimo ovom prigodom zahvaliti svima koji vrijedno rade kako bi se naša vjera i naša tradicija prenosila na sljedeće generacije. Na fotografiji gore nalazi se detalj sa Bakalar večere naših Poljčana, a na fotografiji sa strane vidimo pripremu maslinovih grancica u organizaciji društva Hrvatska žena, grana br. 1 Chicago.

Sv. Ćiril i Metod St. Cyril and Methodius New York

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Nikola Pašalić, župnik
fra Lovro Simić, župni vikar

Sestre Franjevke:
s. Izabela Galić & s. Zdravka Širić

502 W 41st St
New York, NY 10036

(212) 563-3395

info@croatianchurchnewyork.org
www.croatianchurchnewyork.org

Korizmena duhovna obnova

U organizaciji Društva sv. Krunice i Društva Imena Isusova 2. travnja 2022. u našoj župi održala se jednodnevna korizmena obnova cijele župe koju je vodio fra Branimir Novokmet, hercegovački fratar koji je trenutno na poslije-diplomskom studiju glazbe u Rimu. Program je započeo nagovorom kojeg je fra Branimir pripremio na temelju Poziva pape Franje za korizmu 2022., a nastavio se svetom ispovjedi, slavljenjem svete mise i klanjanja Presvetom Oltarskom Sakramentu. Zatim je uslijedila pauza za ručak, a potom smo imali i korizmenu pobožnost Puta križa čime je ova duhovna obnova završila. Okupio se lijep broj župljana koji su pažljivo slušali fra Branimira te su mu na kraju nagovora postavljali pitanja i skupa razmišljali o svemu onome što su čuli.

Osvrćući se na sadržaj Poziva pape Franje koji stavlja pred nas riječi apostola Pavla Galaćanima: „Neka nam ne dodije činiti dobro, jer ćemo u svoje vrijeme žeti, ako ne malakšemo. Stoga, dok imamo priliku, činimo dobro svima!“ (Gal 6,9-10a) - fra Branimir nam poručuje: „Apostol koristi sliku tako dragu



Isusu, o sijanju i žetvi. Kada čovjek naporno radi, a Bog taj rad blagoslovi - dogodi se obilna žetva. Mi u stalnoj brizi za svakodnevno i materijalno zaboravimo i dobro i sijanje i strpljivost da se plod i rod dogode..., često prevlada oholost, nestrpljivost, želja za imetkom, želja za nakupljanjem dobara. Slično kao nerazborit čovjek iz Lk 12,16-21..., kojemu se na kraju traži račun za sve što je učinio, a ne što je namakao. Tako nas je i ovogodišnja korizma htjela pozvati da promijenimo svoj način razmišljanja, reklo bi se, iziđemo iz zone komfora, obratimo se! Život tada ima više ljepote i istine u sebi, a to je da nije sve u imanju, već u darivanju; nije sve u nakupljanju dobara, već u sijanju i dijeljenju.“

Nadalje fra Branimir nas je sve pozvao da se Nikada ne umorimo moliti. „Potrebni smo moliti jer smo potrebni Bogu! To da smo sami sebi dovoljni je opasna zabluda i iluzija. Vidjeli smo u pandemiji koliko smo, i kao pojedinci i kao društvo, i kao vrsta krhki. Stoga ova korizma može biti ispit vjere, bez koje nemamo stabilnosti.; Nemojmo se umoriti čupajući korijenje zla iz naših života - Korizmeni post pomaže ojačati duh za borbu protiv grijeha. Nemojmo se umoriti od traženja oprost a u sakramentu svete Pokore, znajući

da se Bog nikada ne umara opraštajući; Nemojmo se umoriti čineći dobro u ljubavi prema drugima - Ove smo korizme, i još stignemo nismo li, mogli pomoći drugome. Pomoći s radošću da mogu pomoći i da mi ne treba pomoć. Prvi sijač je sam Gospodin. Od njega nam je učiti. Za učenje nam i jesu sveta vremena obnove. Najbolje se uči i najsvežija je voda na izvoru. Tako se i Gospodina najbolje uči slijediti na vrelu njegove riječi. Jer, kako kaže Heb 4,12, Božje je riječ živa i djelotvorna. Po njoj nam je, jednom posijan, darovan za žetvu navještaj o spasenju. Po Božjoj riječi znamo kako smo pozvani biti njegovi suradnici, 1Kor 3,9, sijući dobra djela. Post i odricanje pripravlja tlo (zemlju) naših duša, molitva zalijeva i natapa, a ljubav daje plodnost. Sve troje zajedno. I tako imamo sigurnost po vjeri da ćemo u svoje vrijeme ubirati plodove!“ Kao župa zahvalni smo fra Branimiru da je i ove godine bio s nama i svojom prisutnošću obogatio ovo vrijeme korizme. Vjerujemo kako je ova duhovna obnova bila plodonosna za sve sudionike ali i za cijelu župu, jer su prisutni u svoje molitve uključili sve stare, bolesne i nemoćne župljane kao i one koji zbog drugih razloga nisu mogli biti prisutni a htjeli su. Sjeme Ljubavi i Riječi je posijano, neka urodi stotruko.



Obljetnice brakova

Pojam vremena u ljudskom životu ima jako važno mjesto. Na poseban način određeni trenutci u ljudskom životu koji taj isti život obilježe te ništa više nije isto nakon tog trenutka. U Svetom Pismu čitamo kako Isus govori o „svom času“. U Kani Galilejskoj još nije stigao Njegov čas (Iv 2,4), dok u Dvorani posljednje večere veli svojim učenicima da je došao Njegov čas (Iv 17,1). Važan događaj se dogodio nakon tih „časeva“ – Isus u Kani svojim prisustvom blagoslivlja brak ovih mladih ljudi, a u Dvorani posljednje večere blagoslivlja svoju Crkvu, blagoslivlja svoje učenike i cijeli svijet ostavljajući svima nama u naslijeđe ono najvrijednije – a to je Euharistija. Jedan od takvih važnih trenutaka u životu čovjeka je i dan sklapanja braka.

Upravo na treću korizmenu nedjelju, pod euharistijskim slavljem kojeg je predvodio naš župnik fra Nikola Pašalić, osamnaest bračnih parova je obnovilo svoje zavjete i tako se prisjetilo onoga trenutka i časa kada su prvi puta stali pred oltar i jedno drugome obećali svoju ljubav i vjernost. Ovih osamnaest parova slavili su svoju 5., 10., 25., 30., 40., 45., 50., 55. obljetnicu braka. Na poseban način želimo,

skupa s obitelji Miljenka i Dumice Pinjušić, zahvaliti Bogu na njihovih 65. godina braka, 65. godina ljubavi i vjernosti Bogu i svome bračnome drugu. Naši dragi župljani Miljenko i Dumica svojim nam primjerom svjedoče da je brak svetinja i temelj svega. Obitelj – crkva u malom. U našu zajednicu stigli su davnih 60-tih godina i od tada do danas primjer su svima nama u ljubavi prema vjeri, Bogu, Crkvi, obitelji i Domovini. Neka dobri i milosrdni Trojedini Bog blagoslovi njih i sve naše ovogodišnje slavljениke, njihove brakove, njihove obitelji i cijelu našu župu.



Uskrsna zabava za mlade

U petak, 22. travnja 2022., u Hrvatskom centru sv. Nikola Tavelić naša župa je organizirala zabavu za mlade. Nakon više od dvije godine ponovno smo se okupili u našem Centru u nadi da je ovo tek početak nečega lijepoga. Za dobru glazbu i dobru atmosferu pobrinuo se DJ Mateo, naš gost iz Hercegovine, koji nas je držao u dobrom i rasplešanom raspoloženju do kasno u noć. Uživali smo u domaćoj glazbi od Dalmacije do Slavonije, Istre i Međimurja, sve do Herceg-Bosne. Zahvaljujemo se na poseban način našem dragom DJ Mateu, kao i svima onima koji su pomogli u organizaciji ovoga susreta.



*Mladost na gornjoj fotografiji
i iskustvo na fotografiji ispod
- idu zajedno.*

Bl. A. Stepinac

Bl. A. Stepinac

Chicago

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Dražan Boras, župnik
Ivan M. Mikan, trajni đakon

6346 N Ridge Ave
Chicago, IL 60660

(773) 262-0535
www.blessedstepinac.com

U iščekivanju proljeća koje ove godine, čini se, srednji zapad zaoblazi u velikom luku, naša zajednica pripremala se za najveći katolički blagdan – Uskrs. Župljani Blaženog Alojzija Stepinca ove su godine u velikom broju rado pohađali mnoge susrete u našoj župi. Tako smo vidjeli veliki broj lica na Putu Križa koji se održavao svaki petak, a nakon kojega je slijedila Sv. Misa.

Tijekom korizme đakon Ivan Mikan vodio je Biblijske susrete za sve one koji su bili u želji i potrebi konkretnije se pripremiti za nadolazeći blagdan. Nakon pročitane biblijskog teksta, đakon je pobjliže pojasnio poruku i primjenu biblijskih riječi na svakodnevni život i situacije kroz koje svaki od vjernika prolazi. Bilo je prilike postaviti pitanja, razjasniti nedoumice, a razvile su se i žive diskusije radi čega se sastanak počesto odužio. Izuzetno smo zahvalni Gospodinu na našem đakonu koji uz sve obveze, kako poslovne, tako i one private, nalaži vremena koje daruje vjernicima.

Veliki tjedan čine oni posebni dani u godini kada ruke nekako čvrće stisnemo u molitvi, dublje se pri



gnemo u koljenu pri naklonu u zahvalnost za žrtvu koju je Gospodin za nas podnio. Veliki broj župljana odazvao se sakramentu pomirenja u želji da tako očišćeni dočekaju Uskrs. Dani su to u kojoj se sjećamo Isusovih posljednjih dana koje je proveo među ljudima te ga u molitvi ispraćamo na križ, iščekujući i slavlje njegova Uskrsnuća. Tako su se mnogi uputili na procesiju s križom na Veliki petak, koje kreće od crkve do Misericordie i nazad. Crkva je naročito bila puna u subotu navečer, na Uskrsnom bdijenju. Lijepo je vidjeti župljane koji se polako vraćaju u klupe svoje crkve, a to ponajviše raduje upravo našeg župnika, fra Dražana Borasa. Na Veliku subotu, u organizaciji Hrvatske škole pri Hrvatskom

kulturnom centru, održan je Easter Egg Hunt. Đakon Ivan Mikan pojasnio je malenima ne samo značenje Uskrsa, već i simboliku tog blagdana. Nakon toga, najsretnija su bila dječja lica koja su uz ciku i viku rastrčala su se po dvorištu crkve i napunili svoje košarice šarenim pisanicama punima iznaneđenja. Četvrtkom naši vjernici nakon Svete Mise ostaju u svojim molitvama pred Presvetim oltarskim sakramentom, te pohode klanjanje koje predvodi župnik fra Dražan Boras. Pobožnost je to koja se redovito održava u našoj župi, te su svi pozvani pridružiti se ovom susretu sa živim Gospodinom i u tišini crkve uputiti Mu svoje molitve i zahvale.

Iva Lugarić



Sv. Nikola Tavelić

St. Nicholas Tavelic
Montreal

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Stipe Renić, ravnatelj misije

4990 Savane Place
Montreal (Qc)
H4P 1Z6

514 739-7497
croatianchurchmtl@gmail.com
www.croatianchurchmtl.ca/

Mala prodaja sarme

U ranu jesen 2021. godine pripremali smo kupus za kiseljenje. Grupa vrijednih domaćica odlučila je prirediti još jednu prodaju sarme početkom veljače 2022. godine. Primili smo 750 narudžbi – i tako do kraja upotrijebili jesenski kupus. Svi ljubitelji sarme u Montrealu neka se strpe do sljedeće jeseni. Hvala Sylvainu Dugasu, obitelji Komšić, Gabrijeli Arapović i mnogim drugim dobrovoljcima koji su darovali svoje vrijeme i trud za ovu akciju.

Covid potvrda više nije potrebna za doći u crkvu – od ponedjeljka 21. veljače

Kanadska provincija Quebec primjenjuje vrlo rigorozne mjere u borbi protiv virusa COVID-a. Od svih njih najteže nam je pala mjera zabrane dolaska u crkvu onima koji nemaju potvrdu o cijepljenju. Počevši od Božića pa sve do 20. veljače jedna nedjeljna sv. misa je bila slavljena ispred crkve. Od ponedjeljka 21. veljače ta mjera je ukinuta. Crkva je opet postala otvorena za sve župljane. Mogli smo imati do 50% kapaciteta crkve – što znači oko 150 osoba u isto vrijeme. I dalje je ostala odredba o dezinficiranju ruku na ulazu u crkvu, nošenju maske u



crkvi i držanju razmak od 1 metra. U takvom ritmu i pozitivnom rapoloženju smo proslavili Veliki tjedan i Uskrs. Velika hvala vlč. Dinku Kalmaru, župniku hrvatske župe sv. Leopolda Mandića u Ottawi, što je u srijedu 6. travnja došao u pomoć za sv. ispovijed.

Molitva za mir i pomoć stradalima u Ukrajini

Od početka korizme pratimo potresne vijesti o ratnim razaranjima u Ukrajini. Teško je ne prisjetiti se da je i naš hrvatski narod prolazio kroz slične nevolje početkom 1990-tih. Stoga smo odlučili pomoći na neki način. Potreba je jako puno a naše mogućnosti su male. U četvrtak 17. ožujka smo, nakon večernje sv. mise, molili za mir u Ukrajini. Odaziv župljana je bio vrlo velik. Zajedno s cijelom crkvom i mi smo molili za posvetu Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijinu. Molili smo za mir, za poginule i za obraćenje odgovornih za patnju i stradanje nevinih. S nama je bio vlč. Ihor Oshchipko, župnik ukrajinske grkokatoličke župe Uznesenja BDM u Montrealu.

Nakon molitve vlč. Ihor nam je govorio o trenutnom stanju u Ukrajini. Oni koji bi htjeli uputiti pomoć za stradale u Ukrajini

mogu to učiniti preko naše crkve. Molimo, naznačite da je to 'pomoć za Ukrajinu'. Pomoć ćemo uputiti preko CNEWA Canada (cnewa.org/ca/campaigns/ukraine/).

Nekoliko društvenih događanja u našoj zajednici

Nakon što su nam olakšane pandemijske mjere dopustile okupljanje u župnoj dvorani, organizirali smo nekoliko društvenih događanja.

Prvi je bio župni ručak u nedjelju 3. travnja. Bilo je lijepo u opuštenom raspoloženju provesti nedjeljno poslijepodne uz ukusno jelo i dobro društvo. Bogu hvala na tome. Hrvatski stolnoteniski klub 'Žarko Dolinar' organizirao je večeru uz domaće pečenje i proljetno druženje u dvorani ispod naše crkve u subotu 9. travnja. Odaziv je bio vrlo dobar. Na taj način smo pomogli aktivnosti stolnoteniskog kluba.

U subotu 23. travnja smo imali veliku proljetnu zabavu u našoj dvorani. Okupio se lijepi broj ljudi srednje generacije, mladih te mlađih obitelji s djecom. Za dobar ugođaj se pobrinula grupa 'Rujno vino' iz Hamiltona, ON. To je bila prva veća zabava u našoj dvorani od početka pandemije.

Sveti Franjo

St. Francis

Windsor

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Ljubo Lebo, župnik

1701 Turner Rd
Windsor, ON N8W 3J9
519-252-6871

stfranciswindsor@gmail.com
www.stfranciswindsor.com

Oproštaj od dragih sestara Dančarki

Od našeg zadnjeg javljanja za Vjesnik (Herald), u našoj je župi došlo do nekih značajnih promjena od kojih bih posebno izdvojila povratak naših sestara Matije Filipović i Marije Ivić u domovinu. Iako smo već godinama svjesni kako se broj časnih sestara znatno smanjuje i koliko su potrebne u domovini, teško je bilo prihvatiti tu odluku potpunog povlačenja naših sestara Dančarki iz Windsora. Vjerno i strpljivo su službovale u našoj župi od 1980. godine. Navikli smo na njihovu prisutnost, na njihove osmjehe, na njihovu duhovnu podršku i mnoge druge blagodati kojima nas je Bog blagoslivljao preko njih. Velika je to bila žrtva za njih kao i za cijelu njihovu družbu, no sa velikom su radošću prihvaćale taj Božji poziv.

Svakako smo se željeli dostojno oprostiti od njih kao župna zajednica. Iako su nas propisi koji su tada bili na snazi zbog pandemije ograničavali u organizaciji, od trenutka kad su članovi crkvenog odbora tražili od fra Ljube odo-



brenje, organizacija je započela. Svi smo spremno i s puno ljubavi, uz obilnu Božju pomoć, prionuli radu i u nedjelju 24. listopada, u 14 sati započeo je naš oproštajni ručak u paviljonu na hrvatskom zemljištu. Gospođa Renata Jakovčić napravila je prekrasnu tortu, dok su se članice Kršćanske Žene pobrinule za ostale kolače. Crkveni odbor je kupio odojke, a za ostatak hrane se je pobrinuo hrvatski sportski klub Croatia u suradnji sa restoranom Michigan Diner koji su za ovu prigodu donirali pečenu piletinu, krumpir, tjesteninu, salatu i kruh. Čak smo dobili i donaciju kuhane kave i nekoliko fritula popularnog kanadskog restorana brze hrane Tim Hortons.

Bila je ovo i prilika za uzvratiti družbi sestara franjevkica od Bezgrešnog začeca dio one ljubavi i podrške koju su one nama pružale tokom 41 godine službovanja kod nas, pa smo za tu priliku postavili kutiju za donacije za obnovu crkve sv. Marije na Dančama. U tu svrhu, društvo Kršćanska Žena je sljedeći vikend, uz velikodušnu pomoć naše vrsne umirovljene kuharice Mrs. Voltić i njenih vrijednih kuharica, organi-

ziralo i prodaju krafni. Sestre Matija i Marija su bile vidno ganute prizorom. Bio je to vrlo emotivan događaj za sve nas. Osjećala se je u zraku rđost zajedništva i tuga rastanka.

U ime crkvenog odbora, sestre je najprije pozdravio gospodin Ante Barbić. Slijedio je pozdrav članica društva Kršćanska Žena, nakon čega im je gospođa Sandy Zgomba uputila riječi pozdrava u ime članova folklorne skupine Blaženi kardinal Alojzije Stepinac. Iza gospođe Zgomba je stajala grupa djece koji su u ime folklorne skupine uručili sestrama svaki po jednu ružu. Bio je to krasan prizor. Nakon toga, sestrama se je obratio gospodin Jerko Penava u ime Kolumbovih Vitezova i gospodin Drago Tuškan kao predstavnik hrvatskog sportskog kluba. Jedan posebno lijep prizor bio je i kada su klape Fritule i Kartolina okružile stol za kojim su sjedile sestre Matija i Marija i fra Ljubo i, pod vodstvom gospođe Višnje Tijardović, održali mali privatni koncert.

Sestra Marija nam je pročitala divno pismo vrhovne poglavarice sestara franjevkica iz Dubrovnika, sestre Dar-



ije Jovanović koje je ostavilo snažan utisak na sve nas. Nakon sestre Marije, pozdravila nas je i sestra Matija. Kao i obično, njihove su riječi odzvanjale mudrošću Duha Svetoga i našle topli dom u našim srcima. Ovom je prilikom fra Ljubo još jednom pokazao svoje veliko strpljenje i poštovanje za sestre i svoje župljane, strpljivo čekajući da se sestre pojedinačno pozdrave i slikaju sa svima nama. Unatoč hladnoj kiši, nije nam se žurilo nikuda i nismo željeli da taj trenutak prođe.

Ali eto, vrijeme brzo prolazi i 11. studenog 2021. sestre su otputovale. Da, fizički više nisu s nama, ali duhovno su i dalje vrlo prisutne. U stalnom su kontaktu s nama preko društvenih mreža i uvijek su spremne pomoći svojim savjetima, kada god se za to ukaže potreba.

Sedmi godišnji koncert klapa

Ovogodišnji koncert klapa održan je 22. travnja u Academy St. Cecile u Windsoru. Uz naše domaće klape Kartolina i Fritule, nastupili su i talentirani studenti Muzičke Akademije St. Cecile, a koncert su posebno obogatili i specijalni gosti iz Hrvatske – Klapa Kaše iz Dubrovnika. Gospođa i gospodin Višnja i Zoran Tijardović uložili su puno vremena i truda u organizaciju dolaska popularne klape Kaše u Kanadu, a njihov trud se mnogostruko isplatio. Sa njima je došao i gospodin Pero Brajević, predstavnik Turističke zajednice grada Dubrovnika koja je uz Canadian Council for the Arts i Središnji Državni Ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, bila jedan od sponzora turneje. Turneja gostiju iz Dubrovnika započela je 21. travnja nastupom u Londonu, Ontario. Slijedeći dan su nastupili na sedmom godišnjem koncertu u Windsoru, a u subotu, 23. travnja, klape Kartolina i Kaše su već bile na putu za Brampton. Na koncertu u Bramptonu najprije su se gledateljima

obratili veleposlanik Hrvatske u Kanadi Vice Skračić i konzulica Jelena Perić koji su svojim prisustvom, uz fra Miru Grubišića, dodatno uveličali ovaj događaj. Prije početka svakog koncerta, gosp. Brajević je prikazao izuzetno dojmljiv video o Dubrovniku koji će vrlo vjerojatno privući one koji još nisu upoznali ovaj bogat i slikovit povijesni grad. U Bramptonu su uz klape Kartolina i Kaše, nastupili i Kanadsko-Hrvatsko Kulturno Društvo Kraljica Jelena iz Kitchenera te Georgian traditional a cappella ensemble Darbazi iz Toronta. Posebnu zahvalu treba uputiti gosp. Anti Milardović na njegovoj velikoj pomoći u organizaciji koncerta u Bramptonu. Turneja je završila svetom misom u Hamiltonu. Nakon mise i nadahnjujuće propovijedi vlč. Marka Štefanca, klapa Kaše je izvela Misu Sv. Vlaha koja je mnogim prisutnima dovela suze na oči. Bio je to divan dar Gospodinu na Nedjelju Božjega Milosrđa! Na kraju svega, gosp. Vicko Dragović je održao vrlo informativan seminar o klapskom pjevanju. Pa evo, kao što sam ranije spomenula, iz svega ovoga je jasno vidljivo da se je mnogostruko isplatio trud uložen u organizaciju turneje ove izuzetno talentirane muške klape koji su višestruki osvajači odličja na Festivalima Dalmatinskih Klapa.

Snežana Prša

Kraljica mira Queen of Peace Norval

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Marko Puljić, župnik
fra Robert Kavelj, župni vikar

9118 Winston Churchill Blvd
Norval, ON L0P 1K0, Kanada

+1 905-456-3203
cfcnorval@gmail.com
www.norvalqueenofpeace.com



Naša župa, Kraljica Mira, Norval, nakon dvije duge godine, opet diše punim plućima. Korizmeno vrijeme koje je obilježen postom, molitvom i djelima milosrđa, ove godine je bio obilježen i drugim radostima. Provincija u kojoj se nalazimo digla je sve mjere te smo s radošću dočekali povratak onih dijelova iz života Crkve koje smo prije pandemije uzimali zdravo za gotovo. Od onih najmanjih stvari kao što su blagoslovljena voda na ulazu u crkvu i neograničenog broja slavljenika, do onih malo primjetnijih kao što su otvorenost svih klupa i dopuštenja da se opet sastajemo bez maski. Od posebne radosti nam je povratak ministranata koji od Cvjetnice služe za oltarom.

Vrijeme priprave za Uskrs, ujedno je priprava i za cijeli život. Budući da smo mi narod uskrsnuća, najveća svetkovina u godini, odnosno, najveći događaj u povijesti, obilježava cijeli naš život. Zato smo kroz korizmu ozbiljno shvatili potrebu priprave. Kao i svake godine do sada svaki tjedan smo vršili put križa, razmišljajući o Kristovoj neograničenoj ljubavi. Po prvi

put u dvije godine imali smo „velike ispovijedi“ kada svi hrvatski svećenici na području Toronta i Londona idu od župe do župe kako bi se što više ljudi moglo ispovjediti. Ove godine uveli smo i korizmene tribine kako bi razradili određene teme i pitanja iz života Crkve i katoličkog nauka, koje smo prenosili i preko našega Youtube kanala. Vrhunac tog vremena zbilo se u tri dana koja se nalaze na kraju pokorničkog puta korizme.

Na Veliki četvrtak, slavili smo ustanovljenje euharistije i svećeničkog reda, spominjući se kako je Krist silno htio blagovati upravo tu Pashu sa svojim učenicima. Nakon obreda razišli smo se u tišini, nakon provedenog vremena moleći u tišini pred Oltarskim sakramentom. Na Veliki petak, kao što je običaj, u tri sata popodne, sastala se cijela župna zajednica na obred Kristova preminuća. Ali ipak vrhunac slavlja dogodio se na Veliku subotu kada Crkva slavi svoj najljepši obred. To slavlje dalo je ritam cijeloj našoj godini i župnim aktivnostima koji su uvijek usmjereni prema vječnom Vazmu.



*Mnoštvo vjernika ispunilo je norvalsku ljepoticu na slavlju-
ma Velikoga tjedna.*

Norval: Hod prema Uskrsu

Norval: Towards Easter



Our Parish, Queen of Peace, Norval, after two long years, is finally fully active. The joyful time of Lent, which is marked by prayer, fasting, and almsgiving, has been marked by an additional joy this year. The prov-

ince in which our church is located, has lifted all restrictions and with great joy we welcomed back those aspects of parish life which we took for granted before the pandemic. Starting with the little things such as holy water at the entrance or the lack of distancing between attendees, to the more noticeable things, such as the ability to open all the pews or the permission to attend Mass without masks. This year, however, we are especially joyful because of the return of our altar servers.

The time of preparation for Easter is, at the same time, a time for preparing the rest of our lives. Since we are a people of the Resurrection, the biggest holiday in our year, or rather, the biggest event in history, marks our entire life. That is why we took this time or preparation seriously. Just as we have done every year, this year we prayed the way of the cross each week, thinking about the unfathomable love of Christ. For the first time in two years, we had confessions in which all the Croatian Priests of London and the Greater Toronto Area went from parish to parish in order that each of our pa-

rishioners has an opportunity to go to confession. Additionally, this year we introduced Lenten discourses in which we delved deeper into Church doctrine, and matters of the faith. For those who couldn't be present in person we broadcast these lectures via our YouTube channel.

The pinnacle of this time took place in those last three days at the end of Lent. On Holy Thursday we celebrated the institution of the Eucharist as well as Holy Orders, remembering with what vigor Christ wanted to celebrate that Passover with his disciples. After the conclusion of the rite, we spent some time in silent prayer before the Blessed Sacrament before leaving. The Triduum continued the next day on Holy Friday, when the parish gathered at 3PM in order to celebrate the rite which finds its fulfilment in the next day, the greatest of days, on Holy Saturday, in which the Church celebrates its most beautiful liturgy. That great feast day set the tone and rhythm for our entire year, and all of our parish activities, which are always oriented towards the final resurrection.

sv. Leopold
Bogdan Mandić

St. Leopold
London

Župno Osoblje | Parish Staff

fra Jozo Grubišić, župnik
2889 Westminster Dr,
London, ON N6N 1L7, Kanada
+1 519-681-8472



U nedjelju, 3. travnja, na misnom slavlju sudjelovalo je 13 ministranata koji vjerno služe svećeniku prigodom slavlja sv. misa. Prisutni ministranti u prvom redu su: Mario Prgeša, Martin Heštera, Mile Zovko, Jure Raič, Sara Heštera, Marko Heštera i Marko Prgeša. Drugi red: Zrinka Raič, Mato Zovko, Leo Džeba, Franjo Heštera, Ivana Zovko i Milana Heštera, Mladim ministrantima zahvaljujemo na njihovoj pomoći prigodom služenja svetih misa u našoj župi.

SLAVLJE PRVE SVETE PRIČESTI

U nedjelju, 24. travnja, Hrvatska župa sv. Leopolda Mandića, proslavila je Prvu svetu pričest. Sedmero naših mladih župljana primilo je sakrament sv. Euharistije. Tada su po prvi put blagovali za Kristovim stolom. Prvu sv. Pričest primili su sljedeći prvopričesnici: Lucija Džeba, Remi Škrtić, Mila Pocrnić, Renata Heštera, Mario Prgeša, Nala Zovko, i Ela Galić. Našim prvopričesnicima, njihovim roditeljima, rodbini i prijateljima, upućujemo iskrene čestitke. Vjeroučiteljici Ani Morrissey r. Bobanović, zahvaljujemo na njezinu hvalevrijednom učenju u pripremi mladih župljana za Prvu pričest.

U četvrtak 14. travnja Hrvatska župa sv. Leopolda Mandića, London-St. Thomas, započela je obrede Velikog četvrtka slavljem posljednje večere, ustanovljenja sv. mise i svećeničkog reda. Tijekom obreda Velikog četvrtka bio je obred pranja nogu, spomen na Krista koji je svojim učenicima u znak ljubavi i poniznosti oprao noge.

Priprema Isusova groba prigodom slavlja svetog Vazmenog Trodnevlja.

Našim župljanima: Therezi Gašparević, Miljani i Stipi Vujeviću, zahvaljujemo na radu pri pripremi oltara za slavlje Vazmenog Trodnevlja.

Pleonazam - što je to?

Priredio: fra Slavko Anđelić



Neke riječi u hrvatskome jeziku imaju jednako ili vrlo slično značenje i zbog ih je toga suvišno upotrebljavati zajedno, jednu pokraj druge. Takvu pojavu gomilanja riječi jednakoga ili sličnoga značenja nazivamo **pleonazmom**.

Postoje dvije vrste pleonazma: **stilski** i **neosviješteni pleonazam**. Stilski pleonazam je stilska figura ili dopuna u nekim književnim oblicima, a neosviješteni pleonazam je, jednostavno, pogreška.

Ovdje ćemo pogledati neke primjere neosviještenog pleonazma. Ove primjere bismo trebali izbjegavati. Lijevo vidimo primjer pleonazma, a desno vidimo kako je ispravno rabiti navedene riječi i izraze.

ja osobno > ja ili osobno
u svoje osobno ime > u svoje ime ili u osobno ime
oko približno desetak > oko/približno deset ili desetak
čak štoviše > čak ili štoviše
najoptimalnije > optimalno ili najbolje
najminimalnije > minimalno ili najmanje
najmaksimalnije > maksimalno ili najveće
najelementarnije > elementarno ili osnovno
popeti se gore > popeti se
sići dolje > sići
ući unutra > ući
neophodno potrebno > neophodno ili prijeko potrebno

zajedno surađivati > zajedno raditi ili surađivati
zajednički suživot > zajednički život ili suživot
druga alternativa > alternativa
no međutim > no ili međutim
jednom riječju > riječju
vremensko razdoblje > razdoblje
treći po redu > treći
javno objaviti > objaviti
razina vodostaja > razina vode ili vodostaj
unaprijed planirati > planirati

Ovo su samo neki primjeri pleonazama. Nastojmo biti svjesniji onoga što govorimo i pokušajmo izbjegavati nepotrebna gomilanja riječi.

POSLEDNJI HRVATSKI VLADAR – BLAŽENIK

Piše: fra Antonio Petric

Kada se spomene pojam "posljednji hrvatski vladar" obično se pomisli na posljednjeg hrvatskog vladara narodne krvi Petra Snačića koji je poginuo u borbi s Mađarima krajem 11. stoljeća. Nakon Petrove smrti na vlast u Hrvatskom Kraljevstvu dolaze Mađari koji u svoju titulu unose i pojam "kralj Hrvatske i Dalmacije". Dakle Hrvatsko Kraljevstvo i dalje postoji i to u osobi kralja koji je porijeklom iz Mađarske. Zajedničko obilježje mađarskog i hrvatskog kralja je kruna sv. Stjepana. Od 16. stoljeća krunom sv. Stjepana počeli su se kruniti Habsburzi, a posljednje krunjenje Habsburga krunom sv. Stjepana zbilo se 1916. godine. Dakle posljednji mađarski i hrvatski kralj bio je Karlo IV. koji je u povijesti poznatiji kao Karlo I. Austrijski. Karlo je u isto vrijeme bio i I. i IV. Otkud to? On je prvi austrijski car koji se zvao Karlo, ali je zato četvrti Karlo koji je nosio krunu sv. Stjepana. Ova razlika jasno pokazuje kako je Hrvatsko Kraljevstvo postojalo sve do 1918. godine, a uz Austrijsko Carstvo zajedno s Mađarskim Kraljevstvom vezala ju je osoba kralja.

Karlo je rođen 17. kolovoza 1887. u Persenbeugu u Donjoj Austriji, od roditelja Otta Franje Josipa Austrijskog i Marije Josipe Saske. Tadašnji austrijski vladar Franjo Josip I. bio je brat njegova djeda te je po toj liniji bio jedan od izravnijih potomaka vladajuće kuće Habsburg. Mladoga je Karla majka odgojila u pobožnog i praktičnog katolika. Pohađao je katoličke, ali isto tako



i javne škole što je bila rijetkost za jednoga člana carske obitelji. Po završetku obrazovanja odlazi u austro-ugarsku vojsku i u Pragu studira pravo i političke znanosti. Oženio se 1911. Zitom, mladom plemkinjom s kojom je dobio osmero djece od kojih je najpoznatiji Otto von Habsburg koji se 90ih godina prošloga stoljeća u Europskom parlamentu zalagao za Hrvatsku samostalnost. Život im je bio prožet katoličkom vjerom i nastojali su živjeti tu vjeru u svakodnevnom životu.

Nitko nije ni slutio da bi mogao postati prijestolonaslijednikom golumoga carstva pa do ubojstva Franje Ferdinanda nije ni pohađao potrebne škole za upravljanje državom i vođenje politike. Nakon smrti Franje Josipa I. 1916. godine mladi je Karlo bio senzacija na dvoru jer je u trenutku preuzimanja vlasti imao 29 godina i bio je izuzetno cijenjen zbog svoje miroljubivosti i izražene brige za narode koji su živjeli u velikoj carevini. Preuzeo je vlast u jeku Prvog svjetskoga rata

i u početku vladavine izrekao je sljedeću rečenicu: "Učinit ću sve što je u mojoj moći da čim prije prestanu strahote i žrtve rata da bi se mom narodu vratio blagoslov koji gorko nedostaje" (www.ktabh.net).

Tu je svoju rečenicu pokušao i realizirati nastojeći stupiti u kontakt s francuskim i britanskim vladama. Za tu je misiju ovlastio svoga šogora Sixsta Burbonskog. Sixsto je uspio ući u kontakt s vladama Francuske i Britanije te dogovoriti uvijete mira kojima bi Austro-Ugarska Monarhija izašla iz rata. Nažalost do mira nije došlo jer je u pregovore uključena Italija koja se nije htjela odreći svojih pretenzija na Istru i Dalmaciju, a kojih se Karlo nije htio odreći jer, zašto bi dao svoja područja Italiji koja nije uspjela ništa osvojiti od njega u ratu. S ovim gorkim iskustvom nastavio je rat ne mogavši učiniti više ništa da ga zaustavi, ali je zato u svojoj državi uredio zakonodavstvo uskladivši ga sa socijalnim naukom Katoličke Crkve.

Nakon poraza u Prvome svjetskom ratu Karlo je želio reorganizirati Austro-Ugarsku Monarhiju, ali mu to nije uspjelo i dopustio je da svaki narod odluči o svojoj sudbini. Austrija je proglašena Republikom i zatražila je od njega da napusti njezino područje. To je i učinio početkom 1919. godine ne odrekavši se svoga prijestolja u nadi da će se kad-tad vratiti na njega. Hrvati su ga se, na svoju žalost, odrekli krajem 1918. godine dopustivši si da uđu u Kraljevinu SHS s Karađorđevićima na čelu. Kasnije su se kajali što su to učinili, ali već je bilo prekasno.

U Mađarskoj se dogodilo više političkih obrata da bi na kraju 1921. godine bila proglašena ustavnom monarhijom. Pozvali su ga dva puta da se vrati na mađarsko prijestolje. On je to oba puta bezuspješno pokušao jer je nakon svakoga pokušaja Mađarska bila pritisnuta od susjednih država da će je, ako ga vrati na prijestolje, napasti. Ne uspjevši ni u ovim nastojanjima, odlazi sa svojom obitelji na otok Madeiru u Atlantskom oceanu.

Na otoku je stekao simpatije stanovništva zbog njegove blage naravi i jasnih katoličkih stavova. Na otoku je sa svojom obitelji živio siromašno. Zbog nehigijenskih uvjeta

života razbolio se i umro od upale pluća 1. travnja 1922. Na sprovodu mu je bilo preko 30.000 otočana. Na grobu su mu upisane latinske riječi molitve Očenaša "fiat voluntas tua" ili u prijevodu "budi volja tvoja". Time je jasno pokazao kako je čitav svoj život usmjerio Nebeskom Ocu kome se utjecao i čiju je volju do kraja prihvaćao.

Katolička Crkva je prepoznala tu njegovu istinsku vjeru i pokrenula proces za njegovu beatifikaciju 1949. godine. Beatificiran je 2004. godine zbog svojih nastojanja oko uspostave mira u Europi – nastojanja koja su ga koštala ne samo prijestolja, nego zdravlja i na kraju života. Njegov se spomendan slavi 21. listopada, na taj se datum vjenčao sa Zitom.

Hrvatski se katolički narod može ponositi činjenicom da joj je posljednji vladar proglašen blaženim. Karlo nam ne smije biti samo na ponos, nego i uzor u nastojanju oko postizanja mira – kako mira u međuljudskim, tako i međunarodnim odnosima. Upravo se njemu možemo moliti da se prekine sukob i krvoproliće u Ukrajini.

Gospodine, po zagovoru blaženoga Karla molimo te da se prekine

Na sprovodu mu je bilo preko 30.000 otočana. Na grobu su mu upisane latinske riječi molitve Očenaša "fiat voluntas tua" ili u prijevodu "budi volja tvoja".

svaki sukob u svijetu, napose oni sukobi u kojima stradaju nevini. Oni nisu krivi za takvo stanje i zato te molimo da ih primiš u svoje krilo kao što si primio i blaženog Karla. To te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Literatura: www.ktabkbih.net, Nadbiskup Vukušić slavio Misu u sarajevskoj katedrali o 100. obljetnici smrti blaženog Karla Austrijskog (26. 4. 2022.); www.sveci.net, Blaženi Karlo I kralj (26. 4. 2022.); www.wikipedia.org, Karlo I. Austrijski (26. 4. 2022.); Livia KARDUM, "Mirovni pokušaj Austro-ugarskog cara Karla 1917. godine", u: Politička misao: časopis za politologiju, 37 (2000.) 1, str. 25-48.



U samo 5 koraka dojavite nam tko je preminuo u hrvatskoj dijaspori

Besplatno je i brzo!

Dovidjenja, a ne zbogom



*Putujte u Svetu Zemlju sa
hrvatskim franjevcima iz Chicaga*

HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU

2.-12., listopada, 2022

Osnovna cijena po osobi:	\$3,345.00
Dodatak za zračne poreze:	\$754.59
Dodatak za privatnu sobu:	\$950.00
Ukupno:	\$4,239

Ova cijena uključuje:

- dnevne mise na svetim mjestima
- avionsku kartu sa Austrian Airlines
- 9 noći u hotelima u Izraelu
- prijevoz autobusom po Izraelu
- sve hotelske poreze i pristojbe
- doručak i večera svaki dan
- kršćanski vodič i sve ulaznice na sveta mjesta
- oprema za slušanje vodiča

Ova cijena ne uključuje:

- zračne poreze (trenutno \$754.59 po osobi, ali moguća promjena do vremena izdavanja karte)
- napojnice vozaču autobusa i konobarima, ručak i piće u hotelu te osobne troškove

Za više detalja
nazovite nas na 312-842-1871
ili javite se emailom na
stjeromecroatian@gmail.com